EGÉSZ ÉLETEN ÁT TARTÓ TANULÁS A HÁROM KELET-MAGYARORSZÁGI RÉGIÓBAN

Sikeres partnerségekkel a tanulásért

HOPPÁ
Disszeminációs füzetek 21.

Egész életen át tartó tanulás a három kelet-magyarországi régióban

Sikeres partnerségekkel a tanulásért

Impresszum:

Szerkesztette: Abari-Ibolya Emese, Kardos Anita
Kiadványszerkesztő: Baukó Bernadett
Kiadja: Tempus Közalapítvány
A kiadásért felel: Tordai Péter, igazgató
Nyomdai kivitelezés: Komáromi Nyomda és Kiadó Kft.
Kiadványunk megjelenését az Oktatási és Kulturális Minisztérium és az Európai Bizottság támogatta. A kiadványban megjelentek nem szükségszerűen tükrözik az Európai Bizottság álláspontját.
Illusztrációként helyenként felhasználtuk a projektek résztvevői által készített képeket.

Tempus Közalapítvány
1093 Budapest, Lónyay utca 31.
Postacím: 1438 Budapest 70, Pf. 508.
Infóvonal: (06 1) 237 1320
E-mail: info@tpf.hu
Internet: www.tka.hu

BEVEZETŐ

Partnerségépítés: regionális LLL hálózatok fejlesztése címmel 2008-2009-ben a Tempus Közalapítvány egy nagyszabású projektet valósított meg az Oktatási és Kulturális Minisztériummal együttműködve, az Európai Bizottság támogatásával.

A kezdeményezés célja, hogy a három kelet-magyarországi régióban a kormány által 2005-ben elfogadott, az egész életen át tartó tanulásra vonatkozó stratégia megtöltődjön tartalommal olyan partnerségek, hálózatok generálásával és működtetésével, melyek előremutatóak a projekt témája és az ahhoz kapcsolódó tartalmak szempontjából. További célunk volt, hogy az élethosszig tartó tanulás fogalmát közérthető módon interpretáljuk a széles célközönség számára, szoros közelségbe hozva a tanulás élményét, ellensúlyozandó a hozzá kötődő negatív előítéleteket, rossz beidegződéseket. Ennek érdekében az elmúlt két év során regionális és megyei szintű műhelymegbeszéléseket, kötetlen jellegű kávéházi beszélgetéseket, illetve partnerkereső-hálózatépítő tréningeket szerveztünk az érdeklődő szakmai közönség számára, akik jellemzően a közoktatás, szakképzés, felsőoktatás, felnőttoktatás, a civil szektor, különböző szakmai szervezetek, kamarák és önkormányzatok képviselői közül kerültek ki.

Ebben a kiadványban olyan innovatív jó példákat szeretnénk bemutatni a partnerségépítés és hálózatosodás témakörében, melyek kötődnek az élethosszig tartó tanuláshoz, fontosak az adott régió életében, és más szervezetek, intézmények, együttműködő partnerek számára is fontos tapasztalatokkal szolgálnak. Az első fejezetben olyan jó gyakorlatokat mutatunk be mindhárom régióból, amelyek a regionális partnerségépítés projekt megvalósítása során kerültek a látóterünkbe, a második fejezetben pedig arra hozunk példákat, hogy az Európai Bizottság Egész életen át tartó tanulás programjának pályázati lehetőségei hogyan járulnak hozzá, hogyan segíthetik az egyes intézmények munkáját, a régiós kapcsolatok erősítését a közoktatástól a szakképzésen és a felsőoktatáson át a felnőttoktatásig.

A regionális LLL hálózatok fejlesztése és a partnerségépítés 2010-ben is folytatódik.
A régiókban zajló tevékenységekhez minden érdeklődő intézmény csatlakozását várjuk.
Az aktuális információk megtalálhatók a Tempus Közalapítvány honlapján a következő elérési útvonalon:
www.tka.hu » Tudásközpont **»** Partnerségépítés
www.oktataskepzes.tka.hu » Az egész életen át tartó tanulás stratégiája **»** Partnerségépítés

Az Európai bizottság Egész életen át tartó tanulás programjának négy alprogramja lefedi az oktatás-képzés minden szintjét: a Comenius a közoktatás, a Leonardo a szakképzés, az Erasmus a felsőoktatás, a Grundtvig pedig a felnőttoktatás területén támogatja a különböző kezdeményezéseket, nemzetközi együttműködéseket.
A pályázati lehetőségekről részletes információ a Tempus Közalapítvány honlapján található:
www.tka.hu » Pályázatok **»** Egész életen át tartó tanulás program

TARTALOMJEGYZÉK

5 Hálózatépítés és élethosszig tartó tanulás – Sikeres partnerségekkel a tanulásért

6 Közösségfejlesztés határon innen és túl – *Közösségfejlesztők Békés Megyei Egyesülete* – Pocsajiné Fábián Magdolna

8 Transzregionális felnőttképzési hálózatépítés a Kárpát-medencében – *Békéscsabai Regionális Képző Központ* – Molnár György

10 Észak-alföldi regionális ifjúsági fórum: képviseleti és információs hálózat – *Kalamáris Egyesület, Nyíregyháza* – Csatári Emese

13 Együttműködés a keleti határmenti régiókban működő vállalkozásokért – *Észak-Alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft., Debrecen* – Mátrai Melinda

15 Bűnmegelőzés témájú felnőttképzési programok – *Miskolci Egyetem Felnőttképzési Regionális Központ* – Dr. Sárközi László

18 Határtalan felnőttképzés – nemzetközi felnőttképzési hálózat – *SEAGULL Szakképző Iskola és Felnőttképző Központ, Salgótarján* – Körmendy Éva

20 Sikeres oktatási-képzési projektek Kelet-Magyarországon az Egész életen át tartó tanulás program támogatásával

21 Ökoturizmus – *Egri Kereskedelmi, Mezőgazdasági, Vendéglátóipari Szakközép-, Szakiskola és Kollégium* – Novothny Edit

24 Honor Annorum etnoregionális lexikon és web szótár – *Felsővárosi Általános Iskola, Kiskunhalas* – Nagy Ildikó

26 Életünk a négy évszakban, konyhaművészet és hagyományok – *Kazinczy Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, Debrecen* – Szilágyiné Pusztai Dorottya

29 A színekről – A vizuális technika eszközeivel – *ÁFEOSZ Kereskedelmi, Közgazdasági Szakközépiskola és Kollégium* – Batkáné Tóth Mariann

31 Spanyol–magyar együttműködés a magyarországi regionális szakképzési modell megvalósítása érdekében – *Békés Megyei Kereskedelmi és Iparkamara* – Juhos János

35 Vidéki turizmus: a versenyképesség fejlesztésének és új foglalkoztatási lehetőségek kialakításának eszköze – *„Dél-Alföld – Európai Unió" Gazdasági, Kulturális, Oktatási, Integrációs Együttműködést Koordináló Egyesület* – Davidovics László

38 Időskorúak életminőségének javítása – *Nyíregyházi Főiskola Képzési és Továbbképzési Intézete* – Tumpek András

40 Bevezetés a magyar nyelvbe Szegeden – *EILC kurzus a Szegedi Tudományegyetem Hungarológia Nemzetközi Oktatási Központjában* – Prof. Szőnyi György Endre és Bata Ágnes

42 Pályázatajánló

A fejezetben található összefoglalókat a beszámolók alapján Abari-Ibolya Emese szerkesztette

HÁLÓZATÉPÍTÉS ÉS ÉLETHOSSZIG TARTÓ TANULÁS

Sikeres partnerségekkel a tanulásért

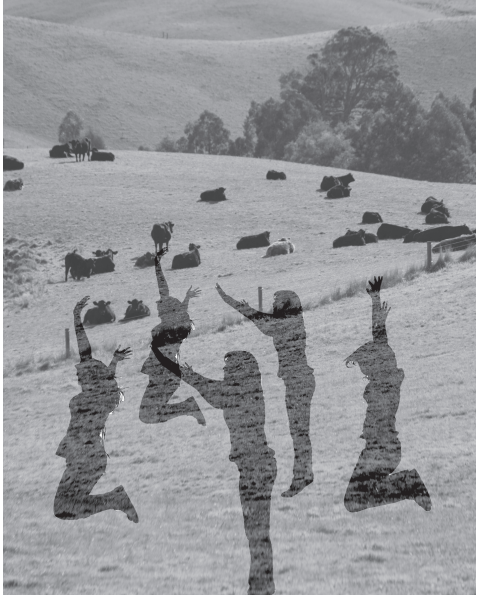

KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS HATÁRON INNEN ÉS TÚL

Közösségfejlesztők Békés Megyei Egyesülete

Az egyesület céljai és tevékenységi köre

A Közösségfejlesztők Békés Megyei Egyesülete 8 éve folyamatosan segíti a magyar–román határmenti régióban a civil szervezetek közötti kapcsolatok építését. Az együttműködésben megbízható partnere a *CREST Forrásközpont* Szatmárnémetiből, valamint a *proHáló* országos civil hálózat. Az egyesület alaptevékenységei közé tartozik a helyi társadalom fejlesztése és a közösségi kezdeményezések bátorítása és ösztönzése. Az európai uniós pályázati alapok támogatásával az elmúlt években több projektet is megvalósítottak a Dél-alföldi régióban határon túli partnerek részvételével: felépítettek egy határmenti regionális civil adatbankot, pályázatíró tréninget szerveztek magyar–román civil szervezeti vezetők részvételével, szakmai műhelyt rendeztek helyi társadalom és közösségfejlesztés témakörben, valamint a szakmai tapasztalatcserére lehetőséget nyújtó tanulmányutakat is lebonyolítottak.

Az egyesület helyi társadalom-közösségfejlesztő, civil szolgáltató tevékenységgel foglalkozik elsősorban a régión belül. Fő céljuk és küldetésük az alakulástól kezdve bátorítani és információkkal ellátni mindazokat, akik a helyi közösségek kiépítésén, fejlesztésén dolgoznak. A hatóköre elsősorban megyei, de tevékenysége – szoros hálózati partnerei révén – átnyúlik a Dél-alföldi és a Kelet-magyarországi régióba is, valamint az együttműködéseknél figyelembe veszik a határmenti nyolc megyés fejlesztési elképzeléseket is. A határon átnyúló kapcsolatokat erősítendő, a Békés megyei Önkormányzat együttműködési megállapodások keretében tevékenykedik a romániai Bihar és Arad megyével, amelynek része a civil szervezetek közötti kapcsolatok ápolása, ösztönzése is.

Megyei civil szolgáltató program

A Békés Megyei Önkormányzattal kötött együttműködési megállapodás alapján az egyesület 2007-től megyei közművelődési feladatellátást valósít meg helyi társadalomfejlesztés, kulturális és közösségfejlesztés, illetve civil szervezetek segítése területeken. A megyei civil szolgáltató program keretében jogi, pénzügyi, pályázati, szervezetfejlesztési, helyi közösségfejlesztési szaktanácsadást nyújtanak civil szervezetek számára. Emellett civil adatbázist alakítottak ki, képzéseket, szakmai műhelyeket, információs napokat szerveznek, szakkönyvtárat és dokumentációs tárat működtetnek a sikeres hálózatok kialakítása érdekében. Az egyesület a határmenti és országokon átívelő nemzetközi együttműködések generálását is fontos feladatának tartja. Partnerszervezetei közé tartozik a Kötegyáni Baráti Kör Egyesület (Belényes), a CREST Forrásközpont Szatmárnémetiben és az Up Savoie Mont Blanc Népfőiskola Franciaországban.

Közösségfejlesztésről határok nélkül

Az egyesület a *proHáló (Hálózat a nonprofit szolgáltatások és nonprofit szolgáltatók hálózatának fejlesztéséért)* országos, civil szolgáltatókat tömörítő hálózat tagjaként a civilek közötti, határon átnyúló együttműködéseket generáló programsorozat részeként 2009. októberében kétnapos nemzetközi konferenciát szervezett Gyulán *Közösségfejlesztésről határok nélkül* címmel.

A konferencia megszervezésébe elsősorban a proHáló kelet-magyarországi tagjait, valamint a Békés megyei kistérségi, városi szintű civil szogáltatókat, hálózatokat, szövetségeket vonták be. A program tartalmi előkészítésében részt vett a Kötegyáni Baráti Kör Egyesület, a proHáló Hálózat Nemzetközi Csoportjának vezetője, és a Kelet-magyarországi Közösségszolgálat Alapítvány. A rendezvény célja az volt, hogy bemutassa a közösségfejlesztés iránti általános szükséglet európai perspektíváját, illetve olyan hatékony, a gyakorlatban bevált, hasznosítható helyi, nemzetközi közösségfejlesztési projekteket, amelyek elősegíthetik egy-egy település vagy mikrorégió fejlődését. A célcsoportot a proHáló hálózat tagjai (minden megyéből egy civil szolgáltató), a Békés megyei civil szervezetek és a határon túli civil szervezetek jelentették. A résztvevői igények elsősorban a gyakorlatban megvalósult, hasznos projektek bemutatására és az interaktív műhelybeszélgetéseken való részvételre irányultak, melyek újabb együttműködéseket generáltak a szlovák, magyar és román partnerek között. A résztvevők így többek között megismerkedhettek a település-közösségfejlesztő munka nemzetközi sajátosságaival, melyeket a jövőben beépíthetnek a saját gyakorlatukba is.

A rendezvény erősítette a szakterület fontosságának elismertségét, és megmutatta az egyes országok, civil társadalmak, közösségek közötti különbségekből és hasonlóságokból adódó pozitívumokat, emellett újabb lendületet adott a határmenti közösségépítő tevékenységnek. Az ilyen jellegű civil hálózatok és határon átnyúló civilek közötti együttműködések a régió fejlődésének szempontjából is kiemelkedően fontosak, melyeket a közösségfejlesztés módszereivel lehet hatékonyan támogatni és ösztönözni.

POCSAJINÉ FÁBIÁN Magdolna
titkár

TRANSZREGIONÁLIS FELNŐTTKÉPZÉSI HÁLÓZATÉPÍTÉS A KÁRPÁT-MEDENCÉBEN

Békéscsabai Regionális Képző Központ

Az együttműködés témája

A célkitűzés kiválasztásának hátterében egy 2004-ben lezajlott kutatási program áll, mely az Apáczai Közalapítvány támogatásával felmérte a felnőttképzés helyzetét a Kárpát-medence magyarlakta régióiban. Ennek összefoglaló megállapítása szerint nincs kialakult egységes színvonalú felnőttképzési és kapcsolódó szolgáltatási rendszer e térségekben, ezért a megvalósítók fontosnak tartották a transzregionális hálózati együttműködés megkezdését.

A kezdeményezés szerves része volt a Békéscsabai Regionális Képző Központ (BRKK) 1993 óta tartó fejlődésének, melyben a képzési alaptevékenység és a fejlesztési programok mellett a hálózatépítés a szervezet tevékenységrendszerének harmadik pillérévé vált (*www.brkk.hu*). 2004 óta tudatosan illeszkednek e törekvéshez az intézmény fejlesztési projektjei, kezdeményezései. E hálózatépítés a BRKK hosszú távú stratégiai célkitűzésévé vált, ennek érdekében kerülnek összehangolásra a meglévő szervezeti és a megszerezhető külső erőforrások.

Régiós és transzregionális sajátosságok

A BRKK a Dél-alföldi régió piacvezető felnőttképzési intézménye. Békés és Csongrád megyében korszerű munkaerő-piaci képzési és szolgáltatási rendszert működtet, egyúttal a kárpát-medencei hálózati együttműködés módszertani és koordinációs központja.

A Dél-alföldön több tucat partnerszervezettel és mintegy 300 külső szakértővel, előadóval van rendszeres, minőségirányítási rendszerben működő munkakapcsolata. A Kárpát-medencében 21 határon túli hálózati központtal alakított ki együttműködést a hálózatfejlesztés során. Mivel ilyen földrajzi kiterjedésű fejlesztési projekt még nem indult, ezért e kezdeményezés úttörő szerepet tölt be a hálózatépítésben és az egész életen át tartó tanulás koncepciójának elterjesztésében.

Célkitűzések és eredmények

A kárpát-medencei felnőttképzési hálózatépítés közvetlen célcsoportja a felvidéki, kárpátaljai, partiumi, erdélyi és délvidéki felnőttképzési intézmények vezetői és oktatói. Az ő igényük az első szakaszban a magyarországi felnőttképzési rendszer megismerése, valamint a dél-alföldi oktatási és fejlesztés módszertani eredmények, tapasztalatok tanulmányozása volt. Erre az igényre épültek az első képzők képzése programok és műhelymunkák 2004–2007 között a BRKK által koordinált dél-alföldi EQUAL (E 36) projekt keretében.

Már ebben a szakaszban többleteredménye volt a hálózatépítésnek az a korábban fejlesztési projektekben nem tapasztalt kohézió és alkotóerő, mely a közös munka folyamán alakult ki. Ennek oka, hogy a résztvevőket nem csupán szellemi, szakmai tevékenységek, de erős érzelmi szálak is összekötik.

Az együttműködés folyamatában az első tapasztalatátadási programokat a közös fejlesztési célok meghatározása követte. Kiválasztásra kerültek azok a szakirányok, amelyekre valamennyi kárpát-medencei régióban egyaránt munkaerő-piaci igény van, majd ezek fejlesztése és egységes kiterjesztése érdekében hazai és uniós pályázatok beadása következett. A hálózat a PannonForrás nevet kapta, és időközben létrejött irányító testülete, a szenátus is.

www.pannonforras.hu

A Szülőföld Alap által támogatott első, *Kapunyitás a Kárpát-medencére* című projektben 2008-ban 3 egységesített szakirányban (turisztikai szolgáltató, egészségügyi és szociális segítő, projektmenedzsment) 14 képzésen összesen 240 hallgató végzett. A következő évben ugyanerre a forrásra a hálózatban együttműködő szervezetek már nem külön-külön, hanem regionális konzorciumokba, hálózatokba tömörülve, összehangoltan pályáztak. Ennek meglett az eredménye, így 2009-ben a Szülőföld Alap támogatásával az *Egységes felnőttképzés kárpát-medencei hálózatban* című projektben már 24 képzésen vehetett részt 480 hallgató, az előző évi három mellett további három új szakirányban.

Ezek az eredmények bizonyossá tették azt, hogy ebben az új, korábban még nem kipróbált transzregionális területi dimenzióban is működőképes a felnőttképzési együttműködés, ami alátámasztotta a 2008-ban kiírt TÁMOP 2.2.4 támogatási konstrukció megjelenésének indokoltságát. Ezen a pályázaton a partnerség a hálózat továbbfejlesztésének szándékával jelent meg és nyert támogatást (*www.pannonstart.hu*). Kárpát-medencei szinten e hálózatépítés létrehozta az együttműködés alapszöveteit, csatornáit, melyen további igények szerinti új képzések és szolgáltatások vezethetők be.

Az első kárpát-medencei klaszter létrehozása

A PannonForrás hálózati együttműködés arra jó példa, hogy az európai bővítés eredményeként, a kelet-közép-európai új tagállamok régiói között – a történelmi egymásrautaltság és a közös kulturális és nyelvi alapok hátterével – lehetőség van a kárpát-medencei szintű gondolkodásra és cselekvésre. E konkrét példa arra bátoríthatja a gazdálkodó, az önkormányzati és a civil szervezeteket is, hogy alakítsák ki ebben a transzregionális térben partnerségeiket és határozzák meg közös céljaikat, elősegítve ezzel a Kárpát-medence hosszú távon szükségszerűen bekövetkező gazdasági és munkaerő-piaci integrációját, területi és szociális kiegyenlítődését.

Az ötéves hálózati együttműködés tapasztalatainak és eredményeinek hátterével 2009 novemberében a partnerség úgy döntött, hogy megalapítja a *PannonForrás Első Kárpát-medencei Fejlesztési és Tudásklasztert*, és ezzel létrejöttek a szervezési, fejlesztési és képzéstechnológiai feltételei a gazdasági integrációt szolgáló, kárpát-medencei szintű komplex fejlesztési programok indításának. Működő, bejáratott, azonnal alkalmazható eszközrendszer és partnerség áll rendelkezésre a további transzregionális kezdeményezésekhez.

MOLNÁR György
igazgató

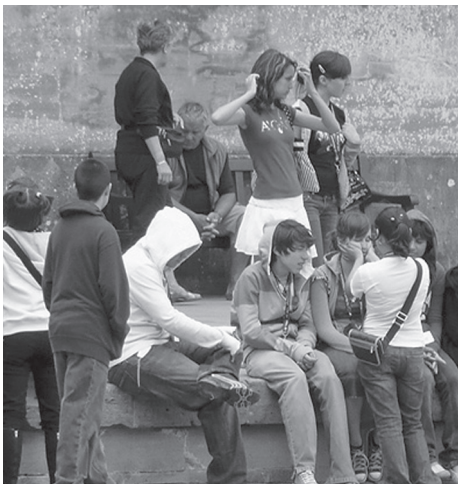

ÉSZAK-ALFÖLDI REGIONÁLIS IFJÚSÁGI FÓRUM: KÉPVISELETI ÉS INFORMÁCIÓS HÁLÓZAT

Kalamáris Egyesület, Nyíregyháza

Ifjúsági szervezetek összefogása a közös célok érdekében

Az Észak-alföldi régióban működő ifjúsági közösségek, szervezetek száma az utóbbi évtizedben jelentős mértékben megnőtt, majd nemrégiben megfogyatkozott. Működésük során folyamatosan kapcsolatba kerülnek más szervezetekkel, és hatással vannak mások munkájára, viszont sokszor problémát jelent, hogy ezek a szervezetek jellemzően nem egyeztetnek a hasonló területen dolgozó más szervezetekkel a közös célok elérése érdekében.

Így sokan felismerték azt, hogy céljaik elérése érdekében a más szervezetekkel való közös gondolkodás, célmeghatározás és feladat-végrehajtás hatékonyabbá teszi munkájukat. Ennek a felismerésnek az eredményeként fontos az adott szervezetek számára, hogy a mindennapi munkájukat érintő kérdésekben közös álláspontjaikat egységesen képviselni tudják, ezért alakította meg néhány kistérségi ifjúsági képviselet az Észak-alföldi Regionális Fórumot (továbbiakban RIF).

Önkéntes jelentkezés alapján a RIF tagszervezete lehetett valamennyi kistérségi civil ifjúsági együttműködési forma. Az Észak-alföldi régió kistérségeiben megalakuló civil ifjúsági együttműködési formák két-két képviselője alkotta a Regionális Ifjúsági Fórum tagságát. Kezdetben kistérségi alapon képzelték el az építkezést, de az első években kiderült, hogy ez a merev forma nem igazodik a valósághoz. Be kellett látniuk, hogy az a kiinduló gondolat, hogy a kistérség egy valós közösség, nem fedi a valóságot. A partnerségeket, az együttműködéseket nem a mesterséges földrajzi lehatárolás, hanem a valós érdemi kapcsolatok, célok generálják. A RIF civil ifjúsági együttműködési formák által életre hívott információs, érdekképviseleti szervezet, nem kizárva az informális ifjúsági közösségeket sem.

A Kalamáris Egyesület a RIF megalakításában az Okkal-Más-Okkal Ifjúsági egyesülettel közösen vett részt. A Nemzeti Civil Alapprogram Civil Önszerveződés, Szakmai és Területi Együttműködés Kollégiuma támogatásával eddig két programot valósítottak meg. Jelenleg is van folyamatban egy projekt, amely a RIF fejlesztését célozza.

Régiós sajátosságok

A RIF nagy eredménye, hogy az Észak-alföldi Regionális Ifjúsági Tanács üléseinek 2004 őszétől a RIF ügyvivői állandó meghívottjai tanácskozási joggal. 2008-ban indult az a program, mely korábbi tevékenységeik eredményeire épült. Az NCA által támogatott projekt egyik fő célja volt, hogy felmérje a régióban

található ifjúsági szervezetek működő, rejtett hálózatát. A hálózati térkép elemzése után megkeresték a kulcspozícióban lévő szervezeteket, és azok képviselői számára találkozókat és képzést szerveztek pozíciójuk tudatosítása érdekében. Ezzel szeretnék a kulcspozíciójú szervezeteket motiválni és képessé tenni arra, hogy a hálózatban betöltött szerepüket maximálisan hasznosíthassák, és pozíciójuk regionális szinten is láthatóvá váljon. Cél, hogy azok a szervezetek, amelyek e hálózatban periférián vannak, vagy jelenleg a hálón kívül helyezkednek el, kerüljenek bele a hálózat vérkeringésébe.

A program második felében került sor a kulcspozíciójú szervezetek képviselői számára szervezett 4 napos képzésre, ahol megtervezték azt a lépéssorozatot, melynek segítségével élénkebb folyamatok zajlanak majd a hálózaton belül, és amelynek lehetséges kimenete egy erős érdekvédelmi hálózat a RIF részeként. A Kalamáris, az Okkal-Más-Okkal, a FIX Egyesület, a HAHA Egyesület, a Más-Mozaik Egyesület és a Hang-Kép Egyesület vállalt oroszlánrészt a találkozón meghatározott feladatokból. Az információcsere, az informális találkozók, közös projektek és pályázatok hangsúlyos igényként jelentek meg. Ezek a szervezetek munkájuk, kapcsolataik, kulcspozíciójuk révén olyan szerepbe kerültek az elmúlt években, amely garantálja, hogy a program eredményei hatással lesznek a kisebb ifjúsági szervezetekre, azok képviselőire és működésükre is.

Voltak, akik gyors eredményekre számítottak, de egy új – ráadásul regionális alapon működő – szervezet létjogosultságát nem könnyű megteremteni és elismertetni. A fórum elindult ezen az úton, elkezdett önállóan működni, megalkotta szabályzatát, megválasztotta ügyvivőit, kijelölte a célokat, feladatokat, elkezdte kialakítani kapcsolatrendszerét. Működési alapelveként két párhuzamos utat határozott meg; az egyik az előrehaladás, a kapcsolatrendszerek kiépítése és ezáltal hatékony együttműködés és érdekképviselet kialakítása, a másik az alakulófélben lévő kistérségek segítése, és a hezitálók ösztönzése.

2008-ban kezdeményezés indult egy Nemzeti Ifjúsági Tanács létrehozására is, amit regionális rendszerű felépítésben képzelnek el a szervezetek. Ennek megalakulásában a RIF már döntő szerepet játszhatna, mint az országban az egyetlen regionális szinten szerveződött és működő ifjúsági érdekképviseleti szerv.

Egy hálózati kutatás eredményei

A Kalamáris Egyesület 2009-ben szociológiai kutatást végzett a hálózatkutatás módszerével az Északalföldi-régió ifjúsági szervezetei között, ami számos érdekes tanulsággal szolgált. Vannak olyan szervezetek, amelyek akarva-akaratlanul, de felvállalják a másoknak való segítségnyújtást és együttműködést, vagy legalábbis a megkérdezett szervezetek ezt feltételezik róluk. Ez a spontán kialakuló struktúra mindenképpen fontos információ a központi szervezetek megerősítése, információval való felvértezése szempontjából, hiszen ezek a szervezetek azok, melyek, ha úgy tetszik, a civil vérkeringésbe integrálják a kisebbeket, távolabbiakat. A központi szervezetek képesek lehetnek egyre több kisebb-nagyobb szervezetet elérni. Erre utal az is, hogy szinte minden szervezet, amely az elemzésbe bekerült, valamilyen módon elérhető, és ami talán még fontosabb, a kutatás alapján ők is képesek magukat menedzselve bekapcsolódni egy nagyobb szervezeti hálózatba. Érdekes eredmény, hogy több elszigetelt ifjúsági szervezet is működik egymástól függetlenül, illetve vannak olyan gócok, amelyek szigetként több szervezetet is magukba foglalnak.

Összességében megállapítható, hogy a felmérés hatékonyan hozzájárult a RIF ismertségének növeléshez, de az is világosan kiderült, hogy egyelőre elérhetetlen a RIF helyi szintű érdekérvényesítő folyamatokban való megjelenése. Ugyanakkor a program vitathatatlan eredménye, hogy a részt vevő szervezetek érdemben foglalkoztak az együttműködések és az érdekvédelem témájával.

Fontos tanulságként szolgált az is, hogy a legnehezebb akadály egy régiós érdekvédelmi formáció szempontjából az lehet, hogy a szervezetek többségének nincsen hosszú távú stratégiája, ezért nem vagy csak nehézségek árán tudják beilleszteni tevékenységi körükbe egy ilyen hálózat támogatását, működtetését, emellett az érdekvédelmi célok nehezen egyeztethetőek össze egyértelműen és tehetők konkréttá regionális szinten. A régióbeli ifjúsági szervezetek között nagyon kevés olyan van, amelyik képes nagyobb források megszerzésére, hosszabb távú stratégiai tervezésre, ezáltal hosszú távú érdekérvényesítési elképzelései sincsenek. Többségük az ifjúsági szervezetek működési mechanizmusainak egyik jellegzetességéből adódóan (tudniillik, hogy tagjaik korukból kifolyólag felnőttek lesznek, élethelyzetük megváltozik, és ezt követően már nem vesznek részt aktívan a szervezet életében) egyébként is nehezen tervez hosszú távon. A szervezetek közötti együttműködések általában nem rendszeresek, viszont többször is ismétlődhetnek. Minden szervezet együttműködik valamely másik szervezettel, így kialakult egy régiós hálózat, amely néhol igen, többségében azonban nem fedi a RIF tagszervezeti felépítését. Ezt a hálózatot kellő motiváltsággal tartják fent, működtetésében nincsen tudatosság, és azt a RIF-fel szemben megfogalmazott ellenérzést, hogy túl messze van, vízfejjé válhat, ezekkel az együttműködésekkel kapcsolatban nem érezték a kutatás készítői.

A program vezetőinek be kellett látniuk, hogy külső nyomásra nem lehet kialakítani a szervezetekben a motivációt egy hálózatban való aktív részvételre, ez csak belső késztetésből működhet. Mint alulról szerveződő hálózatról elmondható azt is, hogy a szerveződés hosszú, lassú és sokáig bizonytalan kimenetelű volt. Ma viszont már éppen ebben rejlik az ereje: azok a szervezetek, amelyek öt éven át fektettek energiát az együttműködésbe, az újonnan jöttekkel közösen képesek létrehozni egy ütőképes, hatékony képviseleti formát és információs hálózatot, mely a jövőre vonatkozóan is stabil, előremutató együttműködéseket képes generálni.

CSATÁRI Emese
elnök

EGYÜTTMŰKÖDÉS A KELETI HATÁRMENTI RÉGIÓKBAN MŰKÖDŐ VÁLLALKOZÁSOKÉRT

Észak-Alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft., Debrecen

Az előzmények

A 2009–2011-ben zajló *Együttműködés a keleti határmenti régiókban lévő vállalkozásokért* című projekt ötlete az Európai Unió keleti külső határain elhelyezkedő régiók 2005-ben létrehozott *NEEBOR (Networking for Enterprises in the Eastern External Border Regions)* hálózatban fogalmazódott meg. Elindításának oka, hogy bár ezek az államok hasonló kihívásokkal szembesülnek, mégsem minden esetben jutnak információhoz az esetlegesen már alkalmazott jó gyakorlatokról.

A kis- és középvállalkozások nagyon fontos szerepet játszanak az országok gazdasági életében, hiszen a gazdasági stabilitás elsősorban ezen szektor pozícióján, termelékenységén és jövedelemtermelő képességén nyugszik. A KKV-kat érintő fejlesztési stratégiák a partnerrégiókban három fontos téma köré csoportosulnak: társulások és klaszterek fejlesztése, főként határon átnyúló együttműködéseken keresztül, finanszírozáshoz való hozzáférés segítése, valamint információhoz, tudáshoz való hozzájutás elősegítése. A vállalkozások támogatását elősegítő projekt keretében részcélként kitűzött vállalkozói készség fejlesztése és az egymástól való tanulás az élethosszig tartó tanulás céljait is hatékonyan szolgálja.

Határmenti kapcsolatépítés és jó gyakorlatok megosztása

A programban 8 ország 10 régiójából 12 partner vesz részt az Észak-Alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség vezetésével. A projekt fő célja, hogy a KKV szektor versenyképesebbé és innovatívabbá tétele érdekében a partnerek között jó gyakorlatok cseréje és hasznosítása, átültetése, illetve az egymástól való tanulás folyamata megvalósuljon, miközben nő a regionális fejlesztési politikák hatékonysága a KKV-k és az innováció területén.

A NEEBOR projektben elemzik a részt vevő régiókban a KKV szektort és az innováció területét érintő fő kihívásokat, a legfontosabb regionális stratégiákat, a kulcsszereplőket és kulcsakciókat. Ezek alapján kiválasztják a régiók jó gyakorlatait, és a bevont szakemberek ezeket tanulmányozzák különböző tanulmányutak és csereprogramok keretében. Ennek eredményeképpen átültethetőségi tanulmányok állnak rendelkezésre, és közös módszertan készül. A projekt zárása az akcióterv kidolgozása lesz, ami körvonalazza a jövőbeli tevékenységeket, és biztosítja a projekt továbbvitelét a lezárást követően is.

A projektben részt vevő partnerek: Észak-Alföldi Regionális Fejlesztési Tanács (Magyarország), Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft. (Magyarország), Regional Development Agency of the Presov Self-governing Region (Szlovákia), Regional Council of North-Karelia (Finnország), Rovaniemi University of Applied Sciences, University of Lapland, Finnbarents (Finnország), Foundation

„Vidzeme Development Agency" (Lettország), Vidzeme Planning Region (Lettország), Warmia and Mazury Regional Development Agency (Lengyelország), Region of East Macedonia-Thrace (Görögország), Agency for Regional Development and Innovation Bourgas (Bulgária), North-West Regional Development Agency (Románia).

A projektvezető partner az Észak-Alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség, melyet 2000-ben alapított az Észak-Alföldi Regionális Fejlesztési Tanács. Utóbbival az Ügynökség azóta is szorosan együttműködik annak érdekében, hogy minél több sikeres fejlesztés valósuljon meg az Európai Unió egyik leghátrányosabb helyzetű régiójában. Munkájuk folyamatosan bővült az elmúlt évek alatt, az európai uniós pályázatokon kívül – több más feladat mellett – a hazai források kezelése és a régió külkapcsolatainak fejlesztése is fontos részét képezik tevékenységüknek. Az Ügynökség a NEEBOR mellett több nemzetközi projektnek is aktív részese, melyek koordinálását a Nemzetközi Ügyek Csoportja végzi. Ezekben a projektekben a régió nem csak uniós, de harmadik országokkal (pl. Ukrajna) is együttműködik.

A projekt eddigi eredményei

Megtörtént a külső határrégiók legfontosabb kihívásainak, regionális stratégiáinak, kulcsszereplőinek, illetve a KKV-k fejlesztése és innovációja terén végzett legjelentősebb tevékenységeinek felmérése. A jelenlegi helyzetről készült régiós analíziseket az egyes partnerek 2009-ben prezentálták. A feltárt jó gyakorlatok révén a külső határrégiók üzleti potenciálja felszabadítható a következő területeken: határon átnyúló üzleti együttműködések és innovatív partnerségek kialakítása, illetve finanszírozáshoz és tudáshoz való hozzáférés KKV-k esetében.

Minden partnerrégió három-három jó gyakorlatot mutatott be, amelyeket a **www.neebor.eu** honlapon is meg lehet tekinteni, illetve egy összefoglaló brosúra is készült ezekről az eredményekről.

A tapasztalatcsere az érintett területeken öt tanulmányút és a 2010-es év első felében tervezett szakembercserék révén valósul meg.

A NEEBOR projekt keretében együttműködő partnerek törekednek a keleti határrégiók közötti nemzetközi kapcsolatok hosszú távú elmélyítésére, a horizontális és vertikális hálózati kapacitás fejlesztésére, egyrészt az innováció, a tudástranszfer, a vállalkozói készségek fejlesztését célozva, másrészt az élethosszig tartó tanulás és a forrásokhoz való hozzáférés elősegítésére, a KKV szektor versenyképesebbé tétele érdekében.

MÁTRAI Melinda
nemzetközi projektmenedzser

BŰNMEGELŐZÉS TÉMÁJÚ FELNŐTTKÉPZÉSI PROGRAMOK

Miskolci Egyetem Felnőttképzési Regionális Központ

Előzmények és a kezdeti lépések

2004. május 27-én a Belügyminisztérium, a Miskolci Egyetem, a Rendőrtiszti Főiskola, a BM Bűnmegelőzési Akadémia, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Közgyűlés és Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának képviselői együttműködési megállapodást írtak alá, melynek fő célja Regionális Bűnmegelőzési Oktatási Központ (BMA-ÉRBOK) létrehozása volt Észak-Magyarország területén a Miskolci Egyetem Továbbképzési Központjának bázisán, az együttműködő felek szakmai koordinálásával.

A megállapodásban foglalt szakmai célok közül kiemelkedik a különböző bűnmegelőzési felnőttképzések megszervezése és lebonyolítása a résztvevők legszélesebb köre részére, lehetőleg az Észak-magyarországi régió összes megyéjére kiterjedően. E célkitűzésnek az aláíró felek (és egyes esetekben azok utódszervezetei, pl. a Miskolci Egyetem Regionális Felnőttképzési Központja, az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium Rendészeti és Bűnmegelőzési Intézete, valamint a közben ez utóbbi intézmény részévé vált Bűnmegelőzési Akadémia) a mai napig próbálnak eleget tenni. A Miskolci Egyetem, a BMA-ÉRBOK-nak otthont adó intézmény vezetése folyamatosan támogatja a Központ működését, mivel ez a tevékenység olyan fontos társadalmi problémák kezelésében nyújthat segítséget, melyből a Miskolci Egyetemnek mint a régió egyik szellemi központjának ki kell vennie a részét.

A BMA-ÉRBOK működése kezdetekor, a 2004/2005-ös tanévben kísérleti jelleggel indított a Miskolci Egyetem hallgató részére egy 24 órából álló alapozó jellegű kurzust *A bűnmegelőzés elméleti és gyakorlati kérdései* címmel, melyet ugyanezen tanév második félévében két másik, a gyermek- és fiatalkori devianciákra, illetve a kábítószer-megelőzésre fókuszáló kurzus egészített ki. A kurzusok nagy sikert arattak, a tanév során mintegy 280 fő vett részt rajtuk.

A következő tanévben a BMA-ÉRBOK oktatási céljainak kiemelt területe a bűnmegelőzés ismereteinek „társadalmasítása", a képzési célcsoport bővítése volt, így az újabb és korábbi témákra kiterjedő kurzusokat immár a felnőttképzés keretei között, mindenki számára nyitottan és ingyenesen hirdette meg, illeszkedve ezzel az egész életen át tartó tanulás elvéhez is. Ekkor kezdődött meg a BMA-ÉRBOK területi kiterjesztése, képzések indultak az egri Eszterházy Károly Főiskolán is, a miskolcihoz hasonló koncepcióval, majd a rá következő években Salgótarjánban, a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet Képzési Központjában, valamint a Nógrád Megyei Pedagógiai Intézetben.

Bűnmegelőzési szabadegyetem

A bűnmegelőzés problematikájának, kérdéseinek minél szélesebb körben való megismertetése érdekében 2005 őszén a Rendészeti és Bűnmegelőzési Intézet ötlete alapján útjára indult a mindenki számára nyitott *Bűnmegelőzési Szabadegyetem* rendezvénysorozat, amely azóta is minden félévben megrendezésre kerül, gyakran több – a miskolci mellett egri, illetve salgótarjáni – helyszínen. A rövidebb, félévenként 12 órás, három, illetve négy alkalomból álló szabadegyetemen egy-egy előadás alkalmával az előadók különböző megközelítésből mutatják be az adott, bűnmegelőzéshez kapcsolódó problémát. A hallgatók kinyilváníthatják saját álláspontjukat, és kérdéseket tehetnek fel. Az első, általánosabb témaválasztású szabadegyetemet egy-egy speciális problémakört vizsgáló folytatások követték, alkalmanként 30-100 résztvevővel, akik a lakosság széles köréből érkeztek.

Ingyenes képzésekről lévén szó, melyhez mindössze egy korlátozott előadói és szervezői díjkeretet tud biztosítani az IRM Rendészeti és Bűnmegelőzési Intézet, az egyik legnehezebb feladat a célcsoportok tájékoztatása a képzésekről, mivel erre sajnos nincsenek külön pénzügyi erőforrások. Ennek következtében ingyenes, elsősorban elektronikus csatornákon hirdetik a különböző kurzusokat, partnereik lehetőségeit is igénybe véve. Ilyen feltételek mellett különösen nagy sikernek tartják, hogy a BMA-ÉRBOK által szervezett képzéseken több mint 1700 fő vett részt, a lehető legkülönbözőbb területekről, sokszor olyanok is, akinek szakmájához, munkaköréhez nem kapcsolódik a bűnmegelőzés. Elégedettségre – bár nem elbizakodottságra – adhat okot az is, hogy résztvevők egy része visszajáró vendég, újra és újra részt vesznek a kurzusokon. A képzésekbe igyekeznek minden korosztályt bevonni. 2008 márciusa és áprilisa között zajlott a kifejezetten az időskorúak számára kialakított ARANYHÍD időskori áldozatvédelmi mentor- és kortársképzés Tiszaújvárosban.

Hatékony hálózatosodással a közös célokért

Az oktatói gárda és a gyakorlati helyszínek kiválasztásánál a BMA-ÉRBOK nagy hangsúlyt fektet a problémakörben érintett szakemberek és intézmények minél szélesebb körének bevonására. Borsod-Abaúj-Zemplén megyében a Miskolci Egyetem korábban gyermekvédelemi területen tevékenykedő szakértője, valamint a helyi együttműködő partnerek, különösen a megyei Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztálya és Miskolc MJV Bűnmegelőzési Centruma segítették kapcsolataikon keresztül a *releváns elemek bevonását*. A régió többi megyéjére kiterjedő képzések beindulásakor az ezeknek Egerben és Salgótarjánban helyet és hátteret biztosító partnerek a miskolci tapasztalatok alapján igyekeztek kialakítani a saját együttműködői körüket, a képzések igényeinek megfelelően.

A hosszabb-rövidebb kurzusokon így előadóként részt vettek – a teljesség igénye nélkül – rendőrségi szakemberek a régió mindhárom megyéjéből; a Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar oktatói a legkülönbözőbb szakterületekről; Miskolc MJV közbiztonsági felelőse, közterület-felügyeleti főosztályának vezetője, gyámügyesei, városi Bűnmegelőzési Centrumának vezetője, az Eszterházy Károly Főiskola oktatói, valamint salgótarjáni gyermekvédelmi szakember és iskolaigazgató. Emellett bevonásra kerültek családvédelmi- és gyermekjóléti szolgálatok (pl. gyermekotthon) szakemberei mindhárom megyéből, a Nógrád Megyei Pedagógiai Intézet munkatársai, mentálhigiénikusok, addiktológiai szakértők több megye intézményeiből (pl. drogambulancia, ifjúsági tanácsadó), esélyegyenlőségi iroda vezetője, pszichológus és igazságügyi szakértő, igazságügyi hivatalok munkatársai, városi ügyész, hátrányos helyzetű kisközség polgármestere, valamint polgárőr vezetők.

A munkáról egy részletes tanulmány is megjelent *Competence Course on Crime Prevention at the Centre of Continuing Education at the University of Miskolc, Hungary* címmel Dobos László és Sárközi László tollából az *EULLearN product – European University Lifelong Learning: The Managers' Handbook*

című kötetben, melyet az Európai Unió egy nagyszabású egyetemi, élethosszig tartó tanulás témájú projektjének keretében adtak ki.

A széles partnerségi kör legfontosabb hozadéka az, hogy valóban hozzáértő, az érintett problémákkal gyakorlatban is szembesülő oktatók adják át tudásukat, ismertetik meg tapasztalataikat a képzések résztvevőivel. Ezen túl arra is akadt példa, hogy más területeken (konferenciák szervezése, szakirányú továbbképzések) is kialakult együttműködés a bevont partnerek között.

DR. SÁRKÖZI László
igazgató

HATÁRTALAN FELNŐTTKÉPZÉS – NEMZETKÖZI FELNŐTTKÉPZÉSI HÁLÓZAT

SEAGULL Szakképző Iskola és Felnőttképző Központ, Salgótarján

Az előzményekről

A salgótarjáni J.L.SEAGULL Szakképző Iskola és Felnőttképzési Központ az elmúlt évek során egy rendkívüli partnerségi együttműködés részese volt. A Szlovákiára és Magyarországra kiterjedő Határtalan Felnőttképzés elnevezésű, 2007-ben elindított projekt az INTERREG szomszédsági program egyik nyertes pályázataként valósult meg. A projekt finanszírozása az Európai Regionális Fejlesztési Alapból és nemzeti társfinanszírozásból történt.

A két ország fekvése és kapcsolata lehetővé és szükségessé tette egy interregionális tudásalapú gazdasági térség létrehozását. Ennek kezdeti, ám elengedhetetlen feltétele az egységes humánerőforrás-fejlesztési tér kialakítása. A két ország viszonylatában közösen vállalt programba foglalt tevékenységek által, a térség mindennapjait átható talán legjelentősebb problémára kívántak választ adni a megvalósítók. Az egységes humánerőforrás-fejlesztési tér koncepciójának kialakítását a magas munkanélküliségi mutatók mellett a foglalkoztatási szerkezet aránytalansága teszi szükségessé. A program eredményei és hatásai – az elvárások szerint – stratégiai középtávon az északkelet-magyarországi, a kelet- és a nyugat-szlovákiai régióban válnak érzékelhetővé. A program a munkaerőpiacon megjelenő álláskeresők számára kíván lehetőséget teremteni a felnőttképzés széles körű ismertetésével és biztosításával.

Célok és eszközrendszer a határmenti hálózatépítés szolgálatában

A felnőttképzési hálózat a közösen használható tudás erejére épít és európai színvonalú tudás megszerzésével segíti a térség felzárkózását. A projekt általános célkitűzései a határrégiók foglalkoztatottsági színvonalának és gazdasági versenyképességének erősítése, ezáltal a meglévő munkahelyek megőrzése és új munkahelyek létrejöttének elősegítése; valamint a határmenti, rurális térségekben élők munkavállalási lehetőségeinek *elősegítése*, a vállalkozói hajlandóság növelése, egy egységes humánerőforrás-fejlesztési tér létrehozásával.

A közvetlen cél egy olyan bilaterális felnőttképzési hálózat létrehozása, mely a közösen használható tudás erejére építve az európai színvonalú tudás megszerzésével segíti a térség felzárkózását egy komplex, széles körben elérhető, határokon átívelő felnőttképzési és szolgáltató rendszer kiépítésével. Emellett szintén közvetlen cél egy egységes módszereket alkalmazó, közösen hasznosítható tudáselemeket tartalmazó, kompetencia alapú, moduláris, a változó munkaerő-piaci feltételekhez gyorsan alkalmazkodó, célcsoport-specifikus képzéseket nyújtó, emellett jó gyakorlatokat átadó, különbségeket áthidaló, hiányosságokat pótló, nemzetközi hálózatba is bekapcsolható, modellértékű, interregionális felnőttképzési hálózat kialakítása.

A projekt keretében alkalmazott eszközrendszer egyrészt a bevont szervezetek közötti partneri együttműködés kialakítását, másrészt egy közös hálózat infrastruktúrájának kiépítését, valamint a célcsoport igényeihez igazodó közös standardok meghatározását foglalja magába. A saját gyakorlatuk összehasonlítása és összehangolása után a partnerek közösen egységes képzési kínálatot alakítottak ki és pilot kurzusokat bonyolítottak le. Egy közös weboldal is készült, ahol az együttműködés eredményeit osztották meg a célcsoport tagjaival és a szélesebb szakmai közönséggel is.

A projekt eredményei és jövőbeli együttműködési lehetőségek

A program kiváló lehetőséget nyújtott a részt vevő partnereknek egymás felnőttképzési rendszerének tanulmányozására, egymás tananyag-fejlesztési tapasztalatainak megismerésére, azok adaptálására, valamint új tananyag-fejlesztési módszerek (pl. e-learning) megismerésére, kipróbálására. A SEAGULL tevékenységének egyik különlegessége volt, hogy a projekthez kapcsolódó helyzetértékelő tanulmányt elkészítették e-learning tananyag formájában is, melyet bemutattak a program zárókonferenciáján. A visszajelzések azt emelték ki, hogy ebben a formában a tanulmány nem csupán a szokásos helyzetértékelést szolgálta, de mindkét országban hasznosulhat, mint a felnőttképzési programok különleges tananyaga is. Ezt a tananyagot minden partner azóta is használja – természetesen kiegészítve az azóta bekövetkezett változásokkal.

A projekt során kialakult partnerségi kapcsolatok a projekt lezárását követően is élnek, aktívan működnek. Ennek egyik bizonyítéka, hogy a partnerek nemrégiben egy újabb projekt megtervezése után ismét közös pályázati anyagot nyújtottak be egy pályáztató szervezethez.

KÖRMENDY Éva
igazgató

SIKERES OKTATÁSI-KÉPZÉSI PROJEKTEK KELET-MAGYARORSZÁGON AZ EGÉSZ ÉLETEN ÁT TARTÓ TANULÁS PROGRAM TÁMOGATÁSÁVAL

ÖKOTURIZMUS

Egri Kereskedelmi, Mezőgazdasági, Vendéglátóipari Szakközép-, Szakiskola és Kollégium

Az Egri Kereskedelmi, Mezőgazdasági, Vendéglátóipari Szakközép-, Szakiskola és Kollégium az Észak-Magyarországi régióban az egyik legnagyobb, és a legtöbb szakmát tanító szakképző intézmény.

A téma kiválasztásakor számunkra elsődleges szempont volt, hogy az a tantervbe és a tanórai munkába beilleszthető legyen, az iskola pedagógiai programjával összhangban álljon, és lehetőséget nyújtson tanulóink számára az általuk tanult szakma gyakorlati aspektusainak megtapasztalására. Pedagógiai programunk az idegennyelv-oktatás kiemelt szerepe és a más népek kultúrája iránti nyitottság mellett hangsúlyt fektet a fenntarthatóságra irányuló környezeti nevelésre, és feladatként tűzi ki a diákok társadalmi-természeti felelősségtudatának és együttműködési képességének formálását. A témaválasztás természetesen a partnerekkel közös feladat is, hiszen az minden iskola számára meg kell, hogy feleljen, és fontos, hogy a nemzetközi együttműködésben történő megvalósítás valamilyen hozzáadott értéket képviseljen. Úgy gondoltuk, tanulóink hasznára válik, ha európai példákat, megvalósult ötleteket látnak. **A projekt megvalósítása során figyelembe vettünk régiós fejlesztési terveket is.** Régiónk egyik népszerű, és jelenleg legdinamikusabban fejlődő turisztikai célpontja a Tisza-tó környéke, ahol egy ökoturisztikai látogatóközpont kialakítása a helyi szakmai szervezetek szerint is fontos feladat a természetvédelem, a turizmus és az itt élő lakosok számára.

A projekt célja volt, hogy a fiatalok megértsék, miben áll az ökoturizmus, marketingjének és eladási technikájának jelentősége, és igyekeztünk elérni, hogy képet kapjanak arról, hogy az Európai Unió különböző országaiban mindez miként van jelen. Ismerjék meg, hogy az ökoturizmus hogyan hat a települések életére, illetve vizsgálják meg, mennyiben tud pozitívan hatni a turizmus egészére, és hogyan tudja minimalizálni annak nemkívánatos hatásait. A projektmunka nyújtson segítséget későbbi választott szakmájukhoz, tágabb értelemben pedig segítse őket európai polgárokká válni.

A projekt célcsoportját az első évben a 11. osztályos vendéglátó tagozatos diákok jelentették, mivel ekkor még nem került sor szakmai feladatokra. A második és harmadik évben az idegenforgalmi ügyintéző technikusi osztályok diákjai vettek részt a munkában, akik várhatóan főként utazási irodákban, turisztikai információs központoknál fognak elhelyezkedni.

Évről-évre egymásra épültek a feladatok, melyek eredményeit a tanulók mindig felhasználták a projekt későbbi fázisaiban. Az első évben megismerkedtek az ökoturizmus fogalmával, alapelveivel. Közelebbről megvizsgáltak hazai és külföldi példákat, összevetették, hogy a különböző partner országokban miként jelenik meg a fenntarthatóság és az „öko-gondolkodás" a gyakorlatban. A második év során egy másik csoport marketingtervet készített, melyhez előbb fel kellett mérniük a keresleti és kínálati oldalt a

Tisza-tó ökoturisztikai szolgáltatásainak tekintetében. A harmadik évben pedig egy újabb csoport üzleti tervet állított össze egy Tisza-tavi látogatóközpont létrehozására.

A feladatok sokrétűségéből adódott, hogy különböző munkaformákban, számos különböző módszerrel kellet dolgozniuk a gyerekeknek. Igyekeztünk őket a projektmunka minden szakaszába bevonni, a feladatok meghatározása után ötletbörzét tartottak az őket segítő szaktanárokkal. Az első évben főként az információgyűjtés és -rendszerezés volt a feladat, de részt vettek a gyerekek tanulmányi kiránduláson a Tisza-tónál, és ellátogattak a Bükki Nemzeti Park irodájába is. A második évben kérdőívet szerkesztettek, terepmunka keretében végezték el a lekérdezést, melyet maguk szerveztek meg, majd feldolgozták a válaszokat, levonták a következtetéseket. Ebben az évben is volt tanulmányi kirándulás, és találkoztak a gyerekek a Hortobágyi Nemzeti Parknak a Tisza-tó ökológiájával foglalkozó szakemberével. A harmadik évben az üzleti terv elkészítése szintén kifejezetten szakmai jellegű feladat volt. A második és harmadik évben a diákok ellátogattak a Tisza-tavi tanösvényre és a Hungexpo kiállításra is. Ez utóbbi képet adott nekik az ökoturizmus jelenlegi magyarországi helyzetéről. Az összegyűjtött anyagból mindhárom évben PowerPoint prezentációt készítettek angol nyelven. A gyerekek 4 fős csoportokban dolgoztak, és a legjobb prezentációt készítő csapat utazhatott a projekttalálkozóra Németországba, Olaszországba, majd az utolsó esztendőben Hollandiába.

http://ecotourism.homelinux.com

A projekt eredményeit szakmacsoport-értekezleten, tantestületi értekezleten, a helyi sajtón keresztül igyekeztünk terjeszteni. A projektünk honlapján megtalálhatók a három év során elkészült prezentációk. Ezek anyagát a szakmai tárgyat tanító kollégák beépítik tanóráikba. A megvalósult nemzetközi projektek a pályaválasztási nyílt napokon az iskola egyik vonzerejét jelentik.

Úgy gondoljuk, egy projekt akkor jó, ha a résztvevők számára minden szinten előnyöket, új tudást, tapasztalatot, élményt hoz. Legyen a projektmunka hasznos diáknak, tanárnak, intézménynek, ezáltal tágabb értelemben a városnak, a régiónak és az országnak. Ebben a megközelítésben a munkánk sikeres volt. A diákok megismerték az ökoturizmus alapelveit, a kapcsolódó rendeleteket, vállalkozásokat, illetve a lehetséges akadályokat, emellett fejlődött az idegen nyelvi kompetenciájuk, szakmai szókincsük. A közösen végzett munka kapcsán felelősségérzetük erősödött, az osztályközösség saját elmondásuk szerint összekovácsolódott. Érdeklődőbbé, nyitottabbá váltak, bővült a látókörük, toleránsabbak lettek a megszokottól eltérő, számukra új dolgokkal szemben. A közösen végzett eredményes munka már önmagában is sikerélmény volt számukra, a kiutazók esetében pedig a külföldön töltött napok is hozzájárultak önbizalmuk erősödéséhez.

A projektmunka mint módszer a tanárok számára is nagyon sok lehetőséget rejt. Közvetlenebb a tanár-diák kapcsolat, a lexikális tudás helyett a gyakorlati feladatokra kerül a hangsúly, és mindez pozitívan befolyásolja a munka hatékonyságát. Fontos hozadéka volt ennek a projektnek is, hogy a különböző szakterületeken dolgozó tanároknak együtt kellett működniük; mind a gyerekek, mind a tanár kollégák számára megvalósult a tantárgyköziség. Az újszerű munkavégzés során mindkét fél új oldaláról ismerhette meg egymást. A tanárok tapasztalatot cserélhettek külföldi kollégáikkal, és maguk is nyitottabbá váltak.

Az intézmény kapcsolatrendszere minden projekt során bővül. Köszönhető ez egyrészt az új külföldi partnereknek, másrészt pedig a helyi szervezetekkel, társult intézményekkel való együttműködésnek. Projektünkben a Tisza-tó Természetvédelmi Kht., a Fauna Rt. és a Bükki Nemzeti Park értékes adatokkal és a témához kapcsolódó anyagokkal segítette a tanulókat. Az iskola fenntartójának támogatása és elismerése, valamint a szülők együttműködése szintén fontos hozadéka a projektnek.

Az ökoturizmus nemzetközi, aktuális, diákjaink számára releváns és motiváló téma volt, a megvalósítás alatt az elmélet közelítette a gyakorlatot. Ez a jó téma- és csoportválasztás volt az egyik kulcsa a sikeres munkának. A partnerintézményekkel folytatott együttműködés is eredményes volt, melyet az is bizonyít, hogy néhány új taggal bővülve azóta már elindítottuk harmadik közös projektünket.

NOVOTHNY Edit
koordinátor

„Nekem nagyon tetszett minden, az itthoni munka is és természetesen a németországi utazás is. A kinti programok jól kiegészítették az itthon megszerzett információkat. A prezentációk is nagyon ügyesek voltak. Minden program tetszett, de különösen a csapatjáték, az nagyon jó volt. Ez az első napon volt, itt külföldi gyerekekkel kellett egy csapatban lennünk. Nagyon jó volt, életre szóló élmény maradt számomra." F. Noémi

„A találkozón jó volt a társaság, sok ismeretséget szereztem, gyakoroltam az angolt, és a többi országról is sok mindent megtudtam. Magyarországról is sok érdekes dolgot tanultam. Az előkészületek során sok jó oldalt találtam a neten, ami érdekel. Ha még lenne ilyen projekt, megint jelentkeznék." P. Lilla

„Az ökoturizmus sokáig csak egy homályos folt volt az életemben, de a projektnek köszönhetően sikerült alaposan megismernem. Ez a kutatás össze is kovácsolta az osztályt. Sokat megtudtunk a Tisza-tó világáról, az ott élő és oda érkező emberekről egyaránt." Cs. Ádám

„Ez a munka számomra igen élvezetes volt, végre megismerkedtem a leendő szakmámmal, és elérte, hogy még nagyobb lendülettel tanuljak a későbbiekben. Ez a munka kárpótolt azért, hogy én nem utazhattam ki Olaszországba, mert én szakmai németet tanulok." K. Tímea

„ Jó volt egy olyan munkának a részese lenni, amiről tudom, hogy a későbbiekben mind a környezetnek, mind nekünk előnyünkre válhat." T. Katalin

„A projekt által előadhattam saját véleményem, gyarapíthattam tudásom, és egy kiváló csapatmunkában vehettem részt." B. Krisztina

„Elég jó kis feladat volt, megmozgatta a fantáziánkat." V. Brigitta

„A feladatot érdekesnek találtam, mert ezelőtt nem találkoztam még ilyennel. Gondolkodtató volt, de megérte." T. Júlia

HONOR ANNORUM ETNOREGIONÁLIS LEXIKON ÉS WEB SZÓTÁR

Felsővárosi Általános Iskola, Kiskunhalas

Kiskunhalas városának hosszú évek óta működő partnerkapcsolata van a lengyelországi Nowy Sacz és a németországi Kronach városaival. A testvérvárosi látogatások, személyes találkozások alkalmával felmerült az ötlet, hogy a három város közintézményeinek kapcsolatát egy közös iskolai együttműködési projekt megvalósításával fűzhetjük szorosabbra.

Intézményünk a város legnagyobb általános iskolája, 35 éve nyelvi tagozatot működtetünk, sok rendezvényünk városi vagy régiós szinten is nagy érdeklődésre tart számot. Népszerű rendezvényeink közé tartozik az őszi Szüreti Forgatag és az állatok világnapja alkalmából rendezett állatszépségverseny. Iskolánk környezettudatos nevelőmunkáját ÖKOISKOLA címmel ismerték el. A Kalamáris Kulturális Alapítványunk szervezi meg minden évben a régió legnagyobb tankönyv- és tanszerbörzéjét. Minden évben nagyon népszerű a Cantemus megyei kórustalálkozó. Országos sporteredményekkel is büszkélkedhetünk. Nyelvi tagozatunk egy vidám nyelvi fesztiválon mutatkozik be rendszeresen.

www.hi-story.halas.hu

A projekttel az volt a célunk, hogy minél több tanuló és tanár ismerkedjen meg saját és a partnerintézmények régiójának, városainak és intézményeinek múltjával és jelenével. Elhatároztuk, hogy létrehozunk egy modern információs forrást, egy weboldalt, ahol bárki hozzájuthat az őt érdeklő információhoz.

A megvalósítás során figyelembe vettük a részt vevő intézmények pedagógiai programját, melyben fontos célkitűzésként szerepel, hogy a tanulókban *megerősítsük* a városhoz, a régióhoz való tartozás érzését, felkeltsük érdeklődésüket más népek, kultúrák és országok iránt. Erősíteni kívántuk egyben az Európához tartozás tudatát is. A 3 év alatt végzett tevékenységek során közvetlenül mintegy 450 tanuló kapcsolódott be aktívan. Részt vettek a tervezés folyamatában, a megvalósításban és az értékelésben. Pályázati lehetőséget biztosítottunk számukra, az így készült rajzokat, plakátokat, maketteket, fényképeket, albumokat a minden évben megtartott projekthéten rendezett kiállításon bemutattuk és jutalmaztuk. A legjobb pályamunkákat magunkkal vittük az évente szervezett projekttalálkozókra is.

Minden évben létrehoztunk valamilyen maradandó értéket, terméket. Az első esztendőben egy 50-50 címszót tartalmazó webszótárt készítettünk *Three Peoples: Cumanian, Franconia and Lachy* (Kunok, Frankok, Lachok) címmel. A második évben a diákok a három várost bemutató DVD kiadványt állítottak össze, és készült egy újabb 50-50 címszavas webszótár: *Three Towns: Kiskunhalas, Kronach, Nowy Sacz*. A projekt utolsó esztendejében a saját iskolákat bemutató diákprezentációk, a három év teljes munkáját összegző, DVD melléklettel ellátott, *Honor Annorum – Partnerség és Barátság* Európában

című kiadvány, valamint a webszótár utolsó része gazdagította projekttermékeink listáját. Valamennyi kiadvány az egyes intézmények saját anyanyelvén és angolul is hozzáférhető.

A nemzetközi együttműködés lehetőséget biztosított a résztvevők számára az utazásra. A diákok angol és német nyelvtudása fejlődött, látókörük kibővült, és kialakult bennük az igény, hogy megismerjék városukon kívül más népek kultúráját is. Erősödött az identitástudatuk, megerősödött tágabb és szűkebb környezetükhöz való kötődésük, formálódott „európai" szemléletük is. A mobilitások adta lehetőség hatalmas élményekkel gazdagította a résztvevőket. Mai napig emlegetik a tutajozást a Dunajec folyón, és hogy milyen nehéz volt felkapaszkodni Kronachban a Festunghoz. Személyes kapcsolatok alakultak ki nem csak a tanárok, de a tanulók között is. A személyes találkozás igénye vezetett oda, hogy szerveztünk egy diákcserét – már a projekten kívül – német partnerünkkel 25-25 tanuló részvételével.

Nagy hangsúlyt helyeztünk arra, hogy a tanulók valós helyzetekben képesek legyenek a nyelvtudásukat használni és kapcsolatot tartani, személyesen vagy más modern kommunikációs eszközök segítségével kommunikálni.

Intézményünk a projekt megvalósítása során együttműködött a helyi könyvtárral, múzeummal. Segítségünkre volt a világhírű halasi csipkének otthont adó Csipkeház, és a helyi II. Rákóczi Ferenc Közgazdasági, Mezőgazdasági és Informatikai Szakközépiskola. A szerver hátteret egy helyi vállalkozás, a Tricomp Kft. biztosította, a projekttalálkozók lebonyolításában a helyi szállodák, a Csipke Hotel, a Sóstó Motel és a Halas Hotel, a tájékoztatásban pedig a helyi televízió, a Halas TV és a helyi heti lap, a Halasi Tükör voltak partereink. Kiskunhalas és térségének egyik kiemelt célja az idegenforgalom fejlesztése. Az együttműködésnek köszönhetően a partnerintézmények látogatói is megismerhették városunkat és a régiót, és elvitték hírünket a partnerországokba. Reményeink szerint ez hozzájárul, hogy többen látogassanak el hozzánk.

A projekt eredményeit folyamatosan hasznosítjuk a történelem, az irodalom, a rajz, a művészettörténet, a helytörténet, az idegen nyelv, az informatika és a természetismeret területén. Kiskunhalas városvezetése 2009-re tervezi, hogy megszervezi a kunok első világtalálkozóját. A mi projektünk első éve a Kiskunságba a 13. században betelepített kunokról szólt, ezért reméljük, hogy munkánkkal hozzájárultunk az „őseink" iránti érdeklődés felkeltéséhez.

A kapcsolatot azóta is tartjuk, bár a projekt 2008-ban lezárult, azt tervezzük, hogy újabb pályázatot nyújtunk be, esetleg egy új partnerintézmény bevonásával. Fontos volt a három év során, hogy a tanulók tevékenységek során szerezték új ismereteiket, gazdagodtak maradandó élményekkel. Az adott év tevékenységéről az érdeklődők az információs pontokra kihelyezett bulletinekből is értesülhettek.

NAGY Ildikó
koordinátor
http://www.felsovarosi.halas.hu

ÉLETÜNK A NÉGY ÉVSZAKBAN, KONYHAMŰVÉSZET ÉS HAGYOMÁNYOK

Kazinczy Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, Debrecen

Iskolapiaci versenyhelyzetben működő iskolánk alapvető stratégiája a folyamatos fejlesztés. Innovációs tevékenységünk során kizárólag olyan projektek megvalósításába kezdünk, amelyek tartalmilag és módszertanilag gazdagítják a pedagógiai folyamatot, a tanár-diák együttműködésére építenek és új kompetenciák birtokába juttatják a közreműködőket, ezáltal segítik az iskola nevelési-oktatási, valamint szervezeti céljainak a megvalósítását. A Comenius iskolák közötti együttműködési program ezeknek a szempontoknak tökéletesen megfelelt, így intézményünk 2004-ben kapcsolódott be először az iskolák közötti nemzetközi együttműködésbe. Az EU csatlakozás évében olyan témát, pontosabban témákat kerestünk, amelyek a mindennapi életet jelenítik meg, és így kiválóan alkalmasak arra, hogy a hasonlóságok és a különbségek feltárásával egyszerre formálják az EU-s tudatot és a nemzeti identitást.

A lengyel Zespól Szkól STO koordinátor intézmény irányításával a katalán Ceip Les Cometes, a német Janusz Korczak Schule, a francia Ecole Elementaire Jacques Prevert iskolával közösen kezdtünk hozzá a három éves *Életünk a négy évszakban, konyhaművészet és hagyományok* című iskolafejlesztési pályázat megvalósításához. Az eredményesen zárt első év után a német és a francia iskola kivált a programból, de csatlakozott helyettük a görög 2 Dimotiko Scholio Kalambakas intézmény.

Iskolánk a Kelet-Magyarországi régió egyik legnagyobb általános iskolája, ahol a tanulók közel fele hátrányos helyzetű. Esélykülönbségük csökkentésében, felzárkóztatásukban e projektnek is nagy szerepet szántunk.

A pályázati munka indulásától kezdve tudatosan kerestük a kapcsolatot azokkal az oktatási intézményekkel, regionális vállalatokkal, szervezetekkel, melyek hasonló területen szerzett tapasztalataiknak köszönhetően segítségünkre lehettek a munkánk során, a céljaink elérésében. Folyamatosan törekedtünk a társszervezetekkel a kölcsönös együttműködésre, melynek eredményeként az iskolában működő Városi Könyvtár, a Sodexho Magyarország Kft, a Hortobágyi Nemzeti Park és a Debreceni Hajdú Táncegyüttes is aktívan részt vettek a program megvalósításában. A szülőkkel is szorosabb munkakapcsolatot alakíthattunk ki.

A projekt célcsoportját iskolánk tanulóinak körülbelül a fele alkotta, de volt olyan tevékenység, melyben az összes tanuló részt vehetett. Mindenkinek lehetősége nyílt arra, hogy nemtől, életkortól függetlenül bekapcsolódjon a projektbe, és ezáltal tudását gazdagítsa és kompetenciáit fejlessze. A három év során egyre több tanárt sikerült bevonni a program megvalósításába, és nem csak nyelvtanárokat. A projekt a diákok és a tanárok nyelvtanulásához is motivációt adott, miközben az új IKT eszközök használatának elsajátítását is ösztönözte.

Kialakultak tanulóinkban azok a kognitív, verbális és non-verbális készségek, amelyek a különböző kultúrákkal való együttműködést megalapozzák. A nemzetközi kooperáció eredményeként létrejött tanulói produktumokból a projekt lezárása után virtuális és valós kiállítási anyagot készítettünk. Tanulóink megtalálták a kapcsolatot a hagyományok és a természet körforgása között. A feladatok sikeres megoldása érdekében képesek voltak különböző témákban csoportmunkát végezni. Sikerült a pályázatban részt vevő gyerekek természetes érdeklődését felkelteni a saját és más országok kultúrája iránt. A tanulók felfedezték az idegen nyelvek használatának fontosságát, és különböző kommunikációs és informatikai eszközöket használtak a munka során. Tanítványaink és a partneriskolák tanulói, tanárai rendszeres és folyamatos kapcsolatot tartanak egymással a projekt lezárása után is. Iskolai szinten a benchmarking technikák alkalmazásával a többi országban már bevált iskolaszervezési módszereket beépítettük a „kazinczys" gyakorlatba.

A programindítás évében minden iskola alapvető feladata saját honlapjának elkészítése volt, mivel a kapcsolattartás alapvető eszköze a világháló. Nem csak e-mailes elérhetőséget terveztünk, hanem web alapút is, hiszen olyan tanulói produktumok készültek, amelyek digitális formában feldolgozhatók és továbbíthatók voltak. Rajzok, képek, diáknaplók, tablók segítségével mutattuk be a debreceni, hajdú-bihari emberek mindennapi életét, különös tekintettel a gyerekek iskolai és iskolán kívüli életére. A tanulók munkáit folyamatosan közzétettük a világhálón és helyi, iskolai kiállításokon. A hétköznapok bemutatásával gyermekeink közvetlenül ismerkedhettek a partneriskolák tanulóinak mindennapi életével.

A pályázat második évében minden iskola feladata a saját országa, térsége konyhaművészetének bemutatása volt. Tanulóink az évszakokra jellemző hagyományos recepteket gyűjtöttek, elkészítették, majd nemzeti szakácskönyvbe rendezték őket. A partnerországok kulináris hagyományainak megismerése és összehasonlítása után a közös munka eredményeképpen egy Digitális Nemzetközi Szakácskönyvet alkottunk. A projekt munkaformát az angol órák mellett a földrajz és technika órákon is alkalmaztuk, éls megszerveztük a főző szakkört. Nagy sikert arattak a Comenius Napok (Görög Nap, Lengyel Nap, Spanyol Nap), amikor helyi partnerintézményünk, a Sodexho (iskolai étterem) segítségével a partneriskolákban elkészített, és abból kiválasztott helyi specialitásokból tanulóink megkóstolhattak egy-egy görög, lengyel, illetve spanyol ételt. A partneriskolák tanulói által készített, postán érkezett tablókból, receptekből kiállítást szerveztünk ezeken a napokon.

www.kazinczy-debr.sulinet.hu

A harmadik projektévet a hagyományoknak szenteltük. Multimédiás előadáson minden ország bemutatta iskolai és nemzeti ünnepeit, hagyományait. *Négy ország, sok hagyomány* címmel létrehoztunk egy közös DVD-t. Videóra rögzített néptáncokat küldtünk egymásnak, ezáltal lehetőség nyílt arra, hogy minden ország tanulói megtanulhassák azokat. A tanév folyamán kiadványokat, képeslapokat és posztereket küldtünk egymásnak a különböző ünnepek alkalmával. Az év végén tízpróba vetélkedőt tartottunk a négy ország kultúrájáról, hagyományairól és országismeretből, majd kiállítást rendeztünk az év folyamán elkészült tanulói munkákból és a találkozók fotóiból.

Módszertani szempontból is megújulást hozott a projektben való részvételünk. Az angol nyelvet tanulóink nem csak tanulták, hanem eszközként használták a különböző tevékenységek során, más tantárgyi órákkal integrálva. A tanulók csoportbontásban más-más órákon (technika, földrajz, rajz, angol) végezték a különböző feladatokat, azaz a főzést, fordítást vagy tablókészítést. Tudásszintjük fejlesztését az új módszerek és a tankönyveken túli forrásanyagok használata segítette legjobban. A csoportokban való munka képessége, a különböző csoportok munkájának egymásra épülése hozta meg tulajdonképpen azt az eredményt, amit célul tűztünk ki. A külföldi tapasztalatokat felhasználva tanáraink is nyitottabbá váltak az új módszerek bevezetésére. A projekt erénye az is, hogy segítette a munkaközösségek közötti jó

együttműködést. Meg kell említeni, hogy kollégáink sikeresen hasznosították a megszerzett tudásukat a HEFOP pályázat megírásánál is.

A projekt sikeres kivitelezéséhez hozzájárult a támogató szülői háttér. A szülői választmány értekezletein háromszor tájékoztattuk a szülőket a projektről. Emellett az iskolaújságban ismertetőt közöltünk munkánk újdonságairól. A Sodexho segítséget nyújtott a Comenius Napok szervezésében. A helyi oktatási intézmények tájékoztatásának szervezeti keretein és formáin belül szerezhettek tudomást más helyi oktatási intézmények a projektről. Ilyenek a városi intézményvezetői értekezletek és az osztályvezetői tájékoztatók, illetve az általános iskolák igazgatói munkaközösségi értekezlete, ahol intézményvezetői beszámolót tartottunk a projektről. A külföldi utakról igazgatói beszámoló készült a Polgármesteri Hivatal illetékes főosztályvezetője részére.

A projekt az iskola szervezeti struktúrájára is hatással volt. A megvalósítás során az egyes feladat megoldására szerveződött pedagógus teamek működésével új vertikális és horizontális, szakmai és informális kommunikációs csatornák nyíltak meg, erősítve az alsó és felső tagozat, illetve a munkaközösségek közötti kapcsolatokat.

Ez a projekt stratégiai jelentőséggel bírt iskolánk életében, hiszen mind pedagógusaink, mind tanulóink számára a nemzetközi együttműködés új távlatokat nyitott az egyéni kompetenciák fejlesztésében. A projekt segítette a tanulóink között meglévő művelődésbeli esélyegyenlőtlenség csökkentését és gazdagította a tantárgyi tartalmakat, miközben beépült az iskola pedagógiai programjába. A nemzetközi együttműködés javította a pozíciónkat az iskolák közötti versenyhelyzetben azzal, hogy előnyösen megkülönböztet minket a beiskolázási körzetünkben lévő iskoláktól.

Munkánk sikerességét fémjelzi, hogy ebben az évben iskolánk a harmadik iskolai együttműködési projektet indította el a tavaly befejeződött kétéves *Közös kincsünk, a víz* című környezetvédelmi pályázat után. Most már koordinátor intézményként irányítja *Az európai mesék világa* című programot, amelyben tanulóink és tanáraink újra együtt dolgoznak az első projektben megismert katalán partneriskolával.

SZILÁGYINÉ PUSZTAI Dorottya és
LŐCSEY Gabriella

A SZÍNEKRŐL – A VIZUÁLIS TECHNIKA ESZKÖZEIVEL

ÁFEOSZ Kereskedelmi, Közgazdasági Szakközépiskola és Kollégium

A minket körülvevő színek nagy hatással vannak ránk, jelentősen befolyásolják pszichés állapotunkat, hangulatunkat. *Video-Art-Project on Colours* című projektünkben a modern vizuális technika eszközeivel szerettük volna megörökíteni rohanó életünk szép, színes pillanatait, megfigyelni a színek különböző jelentéseit, a hozzájuk kapcsolódó hagyományokat.

Iskolánk Bács-Kiskun megye egyik legszínvonalasabb középiskolája. Kiemelkedő teljesítménye, munkája miatt 2008-ban nívódíjat kapott. Elsősorban Kecskemétről és környékéről, de országos beiskolázású intézményként az ország különböző területeiről is érkeznek tanulók. Megpróbálunk minél több nemzetközi projektben részt venni, minél több külföldi iskolával kapcsolatba kerülni és a kialakult kapcsolatokat ápolni.

Képzésünkben fontos szerepet játszik a reklám-marketing terület, így a téma kiválasztása kézenfekvő volt, ráadásul német partnerünkkel korábban már készítettünk egy filmet *Kleine Wege* címmel. A partnerországok megismerése mellett célunk volt az is, hogy a projekt megvalósításában főszerepet játszó diákjaink megtanulják használni a különböző technikai eszközöket.

A projektbe igyekeztünk bevonni több külső partnert is, akik nagy segítséget nyújtottak munkánkhoz. A Népi Iparművészeti Múzeum, a Leskowsky Hangszergyűjtemény Múzeuma, a Kecskeméti Rajzfilmstúdió, valamint a Kecskeméti Planetárium forgatási helyszínként játszottak fontos szerepet a megvalósításban.

A *Premier Pro 2.0* vágóprogram megismerése és gyakorlati alkalmazása hatalmas pluszt adott a projektben részt vevőknek. A megszerzett tudást iskolánk minden téren tudja hasznosítani: az iskolai rendezvényeken diákjaink filmeznek, majd a vágóprogram segítségével egy színvonalas anyagot állítanak össze. A tanulók nyelvi ismeretei bővültek, új országokat, kultúrákat, szokásokat, szép helyeket ismertek meg. Fejlődött a kommunikációs képességünk, toleránsabbak lettünk más népek és kultúrák iránt, önbizalmunk sokat erősödött. A csapatmunkát még inkább érdekessé tette, hogy a csoportok mindig különböző nemzetiségű tagokból álltak össze, így elengedhetetlen volt a német és az angol nyelvek használata. A projekt hatására a német nyelv iránti érdeklődés megnőtt intézményünkben. Valóban igaz, hogy másokat akkor ismerhetünk meg jobban, ha közöttük élünk. Fontos tanulság volt számunkra, hogy diákjaink sokkal önállóbbak, mint ahogy azt mi gondoltuk. Meg kell tanulnunk hagyni őket kibontakozni, dolgozni, kreatív ötleteiket érvényre juttatni, szerepünk csupán csak a munkájuk irányítására kell, hogy korlátozódjon, amennyiben szükséges. A csoportmunka a közösség formálásában is hasznos.

A németországi rüsselsheimi iskolával kapcsolatunk elmélyítését tervezzük egy közeljövőben kialakítandó testvériskolai együttműködés keretében.

Az iskolabörzék és a média segítségével Kecskeméten és a környező városokban is tudomást szereztek projektünkről. A Kecskeméti Televízió, a helyi újság egyaránt érdeklődéssel fogadta a projektet, és figyelemmel kísérte munkánkat, riportok is készültek a diákokkal és iskolánk igazgatójával. A többi kecskeméti középiskola érdeklődését is felkeltette tevékenységünk. A projekt eredményeinek több csatornán történő terjesztése nagymértékben segíthet iskolánk kedvező arculatának formálásában, vonzerejének növelésében. Partnereinknek lehetőségük volt megismerkedni városunkkal és tágabb környezetünkkel, reméljük a látottak visszacsábítják őket hozzánk. Régiónk fejlesztésében a kinti tapasztalatokat, ötleteket akár hasznosítani is lehetne, hiszen ami náluk jól működik, az talán a mi életünkbe is átültethető.

BATKÁNÉ TÓTH Mariann
koordinátor

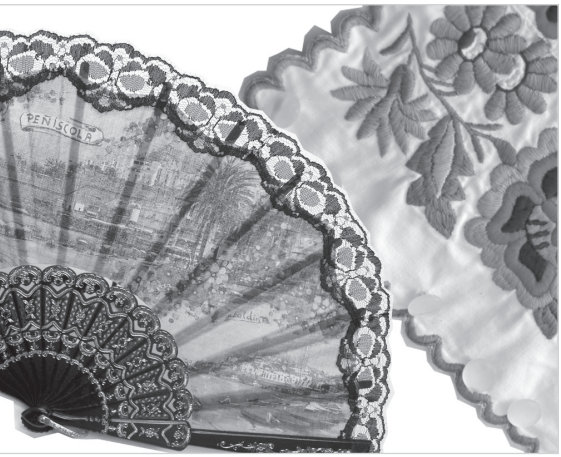

SPANYOL–MAGYAR EGYÜTTMŰKÖDÉS A MAGYARORSZÁGI REGIONÁLIS SZAKKÉPZÉSI MODELL MEGVALÓSÍTÁSA ÉRDEKÉBEN

Békés Megyei Kereskedelmi és Iparkamara

A projekt témája

A gazdasági kamarák az elmúlt években több javaslatot is tettek a szakképzés koordinációjának, irányításának javítására, és hangsúlyozták, hogy össze kell fogni a képzés és a piac azon szereplőit, akik befolyással bírhatnak a középfokú szakképzés munkaerő-piaci megfeleltetésére. A Békés Megyei Kereskedelmi és Iparkamara (BMKIK) Szakképzési Bizottsága 2006-ban elkötelezte magát, hogy a Dél-alföldi régióban kidolgoz egy, a térség igényeit kielégítő, adekvát szakképzési modellt, elfogadtatja azt a munkaerőpiac szereplőivel, és igyekszik pályázati forrásokat találni annak elterjesztéséhez, működtetéséhez.

Spanyolországban tartományi szinten szerveződik a szakképzés. Egy-egy tartományhoz 3-8 megye tartozik. A Nemzeti Statisztikai Hivatal és a Foglalkoztatási Szolgálat vizsgálja a gazdaság képzési igényeit, és a kapott adatok alapján az Oktatási Minisztérium a Szakképzési Tanácsok közreműködésével készíti el az új képzési ciklusra a terveket. A pályázat megírásakor úgy éreztük, hogy a spanyol gyakorlat megismerése segíti a munkánkat, hogy itthon elfogadtassuk a gazdasági környezettel, hogy ez a modell – a helyi viszonyokat figyelembe véve – életképes, kivitelezhető, és általa létrehozható egy olyan intézményrendszer és szakmastruktúra, amely képes a gazdaság elvárásainak megfelelő beiskolázásra.

Régiós sajátosságok

Projektünk témája már 2005 végén körvonalazódott, amikor megfogalmazódott a szakmai együttműködés igénye három területi kamara között. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei és a Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara jó gyakorlatát átvéve a regionális szakképzési modellkidolgozás és annak továbbfejlesztése érdekében vezetői szinten többször történt egyeztetés és szakmai tapasztalatszerzés, így projektpartnerként számítottunk a hosszú távú együttműködésükre. A közös munka kezdeményezésének oka volt, hogy 2005-ben Baranya megyében az ottani kereskedelmi és iparkamara kezdeményezésére megalakult a Baranyai Szakképzési Tanács. Ezt a kezdeményezést fejlesztette tovább a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, ahol kidolgozták a regionális szintű szakképzési modellt, mely a szakképzési oktatásszolgáltatás regionális szinten szerveződő intézményirányító testület által működtetett és finanszírozott önálló intézmények hálózata.

Célkitűzések és eredmények

Kedvezményezettjeink a BMKIK Szakképzési osztálya mellett működő tanácsadó testület, a szakképzési Bizottság tagjai voltak, valamint a partnerintézmények részéről csongrádi és baranyai szakképzési vezetők vettek részt a projektben. A kiválasztott 16 fő Córdobában vett részt 1 hetes szakmai tanulmányúton.

A szakmai munkaprogram előzetesen megfogalmazott céljaink szerint került kialakításra, melyben teljes támogatásra találtunk fogadó intézményünknél, az *Académia Córdobanál*, így jutottunk el az Andalúz Munkaügyi Hivatal Kirendeltségére, a *La-Merced* iskola-műhelybe, a Córdobai Kereskedelmi és Iparkamarához, a Megyei Oktatási Bizottsághoz, a Megyei Foglalkoztatási Bizottság és Munkaügyi, Területfejlesztési és Technológiai Hivatalhoz. Elsősorban közigazgatási szinten kívántuk megvizsgálni az intézményirányítás és a szakképzés rendszerét, valamint azt, hogy a gazdasági kamaráknak milyen szerepe van a szakmai képzés szervezésében. Nagy örömünkre szolgált, hogy a fogadó intézményünk javaslatára látogatást tettünk a córdobai La-Merced iskola-műhelyben, amely sajátos módon Spanyolországban szerveződött első alkalommal, hasonlóságot a magyar kézműves szakiskolákkal láttunk.

A projekt során betekintést nyerhettünk egy másmilyen kulturális-gazdasági környezetben működő szakmai képzés elvárásrendszerébe. Az ott szerzett tapasztalatok lényeges elemekkel bővítették munkánkat és küldő intézményünk kapcsolatrendszerének kezelését. A szakmai tanulmányút keretében szervezett összes szakmai programot hasznosnak ítéltük, különösen azokat a projekteket, amelyekbe „működés közben" is bepillanthattunk, így különösen a La-Merced iskola-műhelyben és az Andalúz Munkaügyi Hivatal Kirendeltségénél tett látogatás volt számunkra meghatározó jelentőségű.

Ennek a szakmai tanulmányútnak nagyon sok hasznos hozadéka volt, a szakmai tapasztalatokon kívül többek között az is, hogy a kiutazók között olyan szoros kapcsolat jött létre, amelyre építve közösen elő tudjuk segíteni a munkaerő-piaci igényekhez igazodó szakképzési rendszer kialakítását és működtetését. A legnagyobb felismerés az volt, hogy az itthoni szakképzés színvonala semmiben sem marad alul a Córdobában tapasztaltnál, sőt bizonyos területen azt felül is múlja, de a szakképzés itthoni régiós átszervezése mindenképpen szükséges. Helyes a kamarák azon törekvése, hogy a tanulókat a valós munkakörülmények között, valóságos megrendelések mellett lehet megtanítani leghatékonyabban a munkavégzésre.

A spanyolországi, ezen belül az andalúz életforma és kultúra gazdagította az életvitelre, szemléletmódra, illetve személyiségre, munkavégzésre vonatkozó gondolkodásmódunkat. Mindennek pozitív hatása egyértelmű a küldő intézmény eredményességére, a felnőttoktatásban történő hasznosításra és kiemelten az ügyfeleinkre, tanítványainkra is.

Az itt megszerzett ismeretek hozzájárultak a kamarai szakmai bizottsághoz kötődő feladatok elvégzéséhez. Megerősítette azokat a több fórumon is elhangzott véleményeket, melyek szerint az iskolarendszerű szakképzés fenntartása és irányítása regionális szinten tudná biztosítani a nagyobb objektivitást az oktatott szakmaszerkezet, a ténylegesen szükséges intézményszám vonatkozásában.

Az eredetileg kitűzött célunkat messzemenően teljesítettük, nem csak egyszerűen tapasztalatokat gyűjtöttünk a későbbiekben kidolgozandó regionális szakképzési modellhez, hanem ténylegesen elkészítettük a Békés Megyei Kereskedelmi és Iparkamara szakképzési stratégiáját, mely helyzetelemzést, SWOT analízist és az operatív célok, a feladatok pontos meghatározását tartalmazza. Másik jelentős lépés a tanulmányút megvalósulását követően, hogy a régióban 2007. április 2-án a Békés Megyei Kereskedelmi és Iparkamara kezdeményezésére megköttetett egy együttműködési megállapodás a Szakképzési Bizottságok között. Az együttműködő felek, abból kiindulva, hogy a régiót alkotó három megye az európai uniós csatlakozás után hosszú távon is érintett és érdekelt a szakképzés tartalmi és formai vál-

toztatásában, a munkaerő-piaci változások igazításában és európai színvonalú szak- és felnőttképzésben, megállapodtak abban, hogy szakmai munkájukat összehangolják. Ez a gyakorlatban információcsere, az egymástól való tanulás, illetve a Dél-alföldi régió munkaerő-piaci igényekhez igazított szakképzésének elősegítése formájában valósul meg.

A hazatérést követően ezzel párhuzamosan megkezdődött egy tárgyalássorozat a Békés Megyei Önkormányzat illetékesei mint fenntartók és a térségben meghatározó szerepű iskolák közt a tapasztalatok ésszerű hasznosításáról a szűkebb környezetünkben.

Egyértelműen a kiutazás eredményének tekintjük, hogy jó irányban tudtuk befolyásolni a közoktatásról szóló, többször módosított 1993. évi LXXIX. törvény 86. §. (3) bekezdése szerint a Megyei Önkormányzat gondoskodásába tartozó 2007. február 2-i képviselő-testületi döntést, amely szerint a 16 megyei fenntartású oktatási-nevelési intézmény integráció útján oktatási centrumokba szerveződik, és így folytatja működését a 2007/2008-as tanévtől kezdődően.

A sajtóban különböző hírekben jelent meg, hogy az új oktatási rendszerben új „centrumok" alakultak. Megújul a szervezeti felépítés, összehangoltabbá válik a képzés a Békés Megyei Önkormányzat mint fenntartó által működtetett oktatási intézményekben. Ezek a Farkas Gyula Közoktatási Intézmény (*színvonal, együttműködés, hatékonyság jegyében*), a Hunyadi János Közoktatási Intézmény (*munka, minőség, megélhetés jegyében*) és a Harruckern János Közoktatási Intézmény (*Gyula – Elek – Szabadkígyós 5 képzési telephellyel, színes képzési paletta*).

Ugyancsak az elért eredményeink közé soroljuk, hogy Békés Megyei Önkormányzat 2007 májusában elfogadta a szakképzési stratégiát, amelyben markánsan jelen van a kiutazó szakmai küldöttség munkája. 2007-ben még csak az említett szakképzési stratégia célkitűzései közt szerepel az a kívánalom, hogy: *„szorosabbá kell szőni a kapcsolatot a gazdaság szereplőivel, a megyei fejlesztési tervnek megfelelően. Kiemelt feladat a 11-12. évfolyamokon a tanulók tanulószerződés keretén belüli külső gyakorlóhelyen történő oktatásának növelése, ezzel a munkaadók által elvárt szakmai és emberi kompetenciák kialakításának erősítése. Az iskoláknak biztosítani kell a tanulószerződés keretében oktatottak rendszeres ellenőrzését, segítését, a követelményrendszer teljesítésének nyomon követését."* Mára már ez a valóság.

Mindezeken túl a saját intézményi honlapon, szakmai lapokban történt beszámolók mellett, iskolaszék ülésén, kerekasztal-megbeszéléseken, Cégvezetők és Vállalkozók Egyesületének ülésén, a Vállalkozók Országos Szövetségének megyei közgyűlésén, a Dél-alföldi Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottság ülésén, konferenciákon, munkahelyi megbeszéléseken és értekezleteken tartottak a résztvevők prezentációval egybekötött beszámolókat.

Jó gyakorlat

Láttuk, hogy a spanyol munkaerőpiac is hasonló gondokkal küzd, mint a hazai. Itt is, ott is probléma a munkaerő-piaci igények és a szakképzés összehangolása, a felnőttképzés hatékonyabbá tétele, a munkaerőpiacról kiszorult hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűek visszavezetése, náluk is.

A korábbi tapasztalatokból kiindulva a projektünkben vizsgáltuk, hogyan történik Spanyolországban a hiányszakmák kezelése, vonzóvá tétele, illetve hogyan oldják meg az iskolarendszerből korán kikerült fiatalok visszaintegrálását.

Tudva azt, hogy a magyarországi fejlesztési terv 2. programidőszakában kiemelt célterület az idegenforgalom és a kereskedelem is, és ebben a spanyoloknak nagy tapasztalataik vannak, sikerült a kiutazó, gyakorlati képzéssel is foglalkozó gazdálkodóknak olyan információkat gyűjteni a szakmai képzésekről, gyakorlati képző vállalkozásokról, amit a napi munkájuk során is tudtak hasznosítani. Ilyen például a spanyol szakképző iskolákban működő mentori rendszer, mely sajnos hazánkban jelenleg még nem létezik.

Egy magyar statisztikai adat, amely alátámasztja a téma jelentőségét: közel 800 ezer fő dolgozik hazánkban, aki szakmai végzettség nélkül állt munkába az általános iskola befejezését követően. Erre jelenthetnek megoldás a szakképzést előkészítő évfolyamok. Érdekelne bennünket a külföldiek, a romák és a nők szakmai képzése is.

A projekt érdekessége még a kiutazók névsora. Valamennyien Békés megyében és a régióban dolgozó döntéshozók a szakképzés különböző területeiről. A projekt legnagyobb hozadéka a tapasztalatok beépülése a hazai szakképzési döntéshozatalba.

JUHOS János
Békés Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
Szakképzési Bizottságának elnöke,
a kamara alelnöke

VIDÉKI TURIZMUS: A VERSENYKÉPESSÉG FEJLESZTÉSÉNEK ÉS ÚJ FOGLALKOZTATÁSI LEHETŐSÉGEK KIALAKÍTÁSÁNAK ESZKÖZE

„Dél-Alföld – Európai Unió" Gazdasági, Kulturális, Oktatási, Integrációs Együttműködést Koordináló Egyesület

A Dél-Alföldi Régió Operatív Program SWOT elemzése szerint a térségben alacsony a tudásalapú vállalkozások száma, és hiányzik a turisztikai kapacitások közötti együttműködés. Veszélyes a szakképzett munkaerő elvándorlása, a hátrányos helyzetű kistérségek további leszakadása az országos átlagtól, a tanyai térségek elzártsága, a rossz egészségügyi állapot. Ugyanakkor fontos a szerepe a helyi adottságokat, vonzerőket kihasználó, eredményesen működő és fenntartható vállalkozások támogatásának. Az Új Magyarország Vidékfejlesztési program III. prioritása szerint kiemelt célként kezeli az ágazatban a foglalkoztattak számának növelését, a régió természeti, kulturális és szellemi értékeire építve. A szakképzés szerkezetének átalakulása, piacképes és innovatív ismeretekkel rendelkező alapképzésben és felnőtt átképzésben részt vevő polgárok oktatása az egyik legfontosabb cél.

2006–2007-ben megvalósított Leonardo mobilitási pályázatunk is ezekhez az irányelvekhez igazodott, és e célkitűzések megvalósítását igyekezett előmozdítani.

2000-től kezdődően Békés megye (Magyarország) és Deux-Sèvres (Franciaország) képviselői között több szakmai és kulturális jellegű találkozóra és eszmecserére került sor, melyek mindannyiszor megerősítették egy tartós kapcsolat kialakításának, továbbfejlesztésének igényét a két megye területfejlesztési politikájának részeként. A fejlesztési stratégiák hatékonyabbá tételének érdekében Deux-Sèvres megye és Békés megye úgy határoztak, hogy a kooperációt együttműködési nyilatkozat keretében hivatalos szintre emelik, kiterjesztve többek között a mezőgazdaság, a vidékfejlesztés, az oktatás, a nyelvtanulás és az európaiság területeire. Ennek az együttműködésnek részeként alakult meg a *„Dél-Alföld – Európai Unió" Gazdasági, Kulturális, Oktatási, Integrációs Együttműködést Koordináló Egyesület*, amelynek célja a megyék közötti együttműködési megállapodásban foglalt célkitűzések megvalósításához való kapcsolódás, az irányok és célok gyakorlati megvalósítása a mindennapi élet szintjén, a különböző gazdasági, kulturális, oktatási ágazatokban jelentkező igény kielégítése. Az Egyesület tagjai szakmai, kulturális és egyéb utakat szerveznek a francia partnermegyébe, illetve fogadják az onnan érkező küldöttségeket (2003 – a megyei Agrárkamara küldöttsége; 2004 – a Melle-i Szakképző Iskola oktatóinak látogatása; 2004 – francia diákok gyakorlatának megszervezése Békés megyében; 2004 és 2005 május – a francia megye kiállítóinak részvétele a Gyomaendrődi Nemzetközi Sajt- és Túrófesztiválon, stb.). 2004 és 2005 folyamán az Egyesület 18 szakmai alapképzésben részt vevő francia diák gyakorlatát szervezte meg, és fogadta a francia Mezőgazdasági és Halászati Minisztérium Oktatási Osztályának gyakornokát, aki a vidéki és agroturizmust tanulmányozta a Dél-Alföldön.

A turizmus, és ezen belül a vidéki és agroturizmus, jellegénél fogva sokszereplős, feltételezi az együttműködést a szakmai, oktatási, önkormányzati és nonprofit szervezetek között. Az élénk társadalmi élet kialakítása, érdekképviselet a kistérségi, megyei, regionális szinteken, a település kapcsolatrendszerének bővítése, erősítése, iskolai és iskolarendszeren kívüli képzési formák telepítése, közösségfejlesztő programok szervezése, a közösségmenedzselés – ezeket a feladatokat látja el a „Dél Alföld – Európai Unió" Egyesület, amellyel a projekten részt vevő partnerek szorosan együttműködnek.

A megvalósítandó célok között szerepelt az a szükséglet, hogy javítani kell a társadalmi-gazdasági szempontból hátrányos helyzetben levő települések, kistérségek gazdasági környezetét. Az életkörülmények javítása érdekében vonzó települési környezetet kell kialakítani, és nagyobb hangsúlyt kell fektetni a természeti értékek és a kulturális örökség turisztikai célú hasznosítására.

Az egy éves program során a partnerek két kiutazást valósítottak meg: a Bethlen Gábor Szakképző Iskola és Kollégium, a Kodolányi János Főiskola tanárai és szakoktatói tanulmányozták a francia *Bienvenue à la Ferme* szervezésében folyó, turisztikai és vidékfejlesztési vonatkozású oktatási modulokat, egy képzett programgazda felkészítésének oktatási menetét. A falusi és agroturizmust a gyakorlatban megvalósító vállalkozók – a gyakorlati tanhelyek (FATOSZ, Méhészeti Szakmai Szervezet) oktatói – a francia partnereknél tanulmányozták a vendéglátóhelyek felszereltségét, infrastruktúráját, az öko- és tanyasi turizmust, a programok szervezésének lehetőségeit a vendégek igényeinek kielégítésére. A külföldi szakmai tanulmányútról a kedvezményezettek igazolást kaptak, amit a küldő intézmények szakmai továbbképzésnek ismernek el.

A folyamatos értékelés és az eredmények terjesztése során olyan projektcsapatot hoztunk létre felkészült oktatói és szakmai gárdával – nem feledkezve meg a helyi önkormányzatokról, Turinform Irodákról, Agrár- és Kereskedelmi Kamarákról, nonprofit és egyéb szervezetekről –, amely a francia és más uniós partnerekkel képes a 2007–2013 pályázati időszakban közös projektek kidolgozására.

A mobilitási projekt eredménye a részt vevő partnerek integrálása egy működő hálózatba, és új partnerek, olasz és lengyel képzési intézmények, valamint kis- és középvállalkozások bevonása további európai projektekbe. Kidolgozott, hosszú távú oktatási és gazdasági együttműködési program szerint folytatódik a Leonardo da Vinci programban kialakított partnerség.

A projekt eredményei és hatásai:

Oktatás – képzés téren:

- A program során kialakított projektcsapat rendszeresen és eredményesen pályázik a diákok és felnőttek (oktatók, gyakorlati vállalkozók, stb.) cseréjére, szakmai gyakorlatok lebonyolítására. A Leonardo programba bevontunk lengyel és olasz partnereket is; a gyakornokok Europass bizonyítványt kapnak a szakmai gyakorlatukról.
- Közös oktatási modulokat dolgoztunk ki a szakmán belül, amelyeket a mindennapi munkánkban használunk. A Behlen Gábor Szakiskola a régió vezető oktatási intézménye lett a falusi vendéglátó szakmában.
- Közös képzés beindítását tervezzük, amely európai szintű bizonyítványt biztosítana, érdekeltté tettük ebben a folyamatban az FVM-et és TISZK-eket.
- Létesítettünk egy oktatási és KKV-és szakmai nemzetközi hálózatot, amely az agroturizmus-képzés megszervezésében és gyakorlati lebonyolításában érdekelt, és kész uniós programokban pályázni és együttműködni.
- Helyi túraútvonalakat dolgoztunk ki, amelyek felszereltsége és biztonsági előírásai megfelelnek EU-s szabványoknak.

Kereskedelmi – gazdasági téren:

- Külföldi partnereink (franciák, olaszok, lengyelek) részvételének szervezése magyarországi agrárvásárokon, rendezvényeken (Gyomaendrődi Nemzetközi Sajt- és Túrófesztivál, Mezőhegyesi Növénytermesztési kiállítás).
- Magyar termékeket (méz, pálinka, kolbász) értékesítünk francia és olasz partnereinknél. Élő és tenyészállat (ló, kecskebak) cseréje, részvétel tenyésztési programokban.
- Agroturisztikai csoportok fogadása (szállás-étkeztetés-programszervezés) a Dél-Alföldön.
- Magyar, francia és olasz Turinform irodák együttműködésének kialakítása a térségi vonzerők ismertetésében, marketing tevékenységek megszervezésében.
- Közös francia, magyar, olasz és lengyel részvétel helyi, regionális, országos és nemzetközi rendezvényeken, bemutatókon (2007 – Nemzetközi Mezőgazdasági Kiállítás Párizsban; 2008 szeptember – magyar lovasok bemutatása a Poitou-Charentes régióban; 2007–2009 – magyar termékek és a dél-alföldi oktatási képzési kínálat bemutatása az 1000 Éves Gonzagai Nemzetközi Mezőgazdasági Vásáron, gulyáskészítés a közönségnek, Dél-Alföldi régiós vonzerők ismertetése).

DAVIDOVICS László
elnök

IDŐSKORÚAK ÉLETMINŐSÉGÉNEK JAVÍTÁSA

Nyíregyházi Főiskola Képzési és Továbbképzési Intézete

A projekt témája

A 2005-ben kezdődött nemzetközi projekt célja az időskorúak életminőségének javítása volt, amelyet a megvalósítók a nemzetközi partnerekkel közösen kidolgozott képzési programmal szándékoztak elérni. A pályázati konzorcium vezetője a spanyolországi Almería Egyetem volt, a projekt hazai partnere pedig a Nyíregyházi Főiskola Képzési és Továbbképzési Intézete, melynek profiljában kiemelkedő szerepet játszik – a felnőttképzés mellett – az élethosszig tartó tanulás fogalma.

A Nyíregyházi Főiskola mint kutatóbázis több évtizedes felsőoktatási és tudományos-kutatói tapasztalatát kívánta e projektbe beépíteni. Magyarországon is, hasonlóan a nyugat-európai országokhoz, egyre növekvő problémaként jelentkezik a társadalom elöregedése, és a megváltozott időskori szerepekre, az időskorúak társadalmi szerepvállalására, helyére, életmódjuk, életvitelük javítására kerestük a válaszokat, úgy, hogy más európai országok tapasztalatait is figyelembe vettük, beépítettük a hazai kutatásba is.

A Nyíregyházi Főiskola stratégiai céljai között szerepel, hogy a hagyományos felsőfokú oktatási szerepén túl a szűk és tágabb régió felemelkedésében is részt vegyen, saját kutatói potenciálját is felhasználva segítse az itt élők életét, megoldási lehetőségeket, utakat kínáljon a felmerülő problémákra, képzései révén a teljes társadalmi vertikumot lefedje, kutatásaival a szociális, pedagógia, műszaki és humántudományok, társadalmi és bölcsészettudományok terén elért eredményeit a közösség javára fordítsa.

Régióbeli szerep

A Nyíregyházi Főiskola fontos szerepet foglal el a régió felsőoktatási palettáján, de nemcsak mint felsőoktatási intézmény, hanem a felnőttképzés más területein is kínál szakmai továbbképzéseket, nyelvtanfolyamokat és egyéb képzéseket. Emellett a főiskola gyümölcsöző kapcsolatot ápol többek között a helyi Pedagógiai Intézettel és az önkormányzattal, mely kapcsolatoknak köszönhetően piacképes igényeket kielégítő, célzott szakképzéseket, illetve pedagógus-továbbképzéseket tud kínálni, amelyek jól illeszkednek a felnőttkori tanulás koncepciójához.

A régió vállalkozásaival is eredményes együttműködések valósultak meg, a főiskolás hallgatók külsős gyakorlati helyszíneken képezhetik magukat, illetve gyakornokként dolgozhatnak. Emellett a főiskola részt vállal a régió kutatás-fejlesztési projektjeiben, nemcsak módszertani és oktatási kutatásokban, hanem természettudományi kísérletekben is. A projekt célkitűzései egybevágtak a régió azon elképzeléseivel, amelyek az öregedő népesség helyzetének javítását célozzák, a regionális tervek között fontos célként jelenik meg e célcsoport minél hatékonyabb foglalkoztatási és oktatási reintegrációja.

Célkitűzések és eredmények

Az elsődleges célcsoport azon időskorúak voltak, akik életminősége valamilyen szempontból leromlott (pl. egyedül maradtak, nyugdíjasok lettek, stb.). A projekt futamideje alatt a megvalósítók időskorúakat tanácsadóként kértek fel, hogy észrevételeikkel és javaslataikkal járuljanak hozzá a végeredményként tervezett képzési programhoz. A pályázat két éves futamideje alatt a kitűzött célok nagyrészt megvalósultak, a részt vevő országok európai szintű adatgyűjtést és elemzést folytattak, majd ezek segítségével összeállítottak egy képzési programot. A konzorciumi partnerek céljai közt szerepelt, hogy a képzési program kellően rugalmas legyen ahhoz, hogy a különböző országok tanárai a maguk és a csoport igényei szerint formálják, de ugyanakkor egyezzen a kimeneti oldal is. A projekt eredményei közé sorolható továbbá két, az időskorúak helyzetével kapcsolatos tanulmány, valamint egy modulrendszerű képzési anyag, melyek több nyelven, írott és online formában is elérhetők.

A nem tervezett eredmények közé sorolhatjuk, hogy az időskorúak nem várt aktivitással segítették a projektet. Kiderült az is, hogy a különböző európai országokban mennyire szignifikáns különbségek merülhetnek fel az időskorúak helyzetét illetően. Ezzel kapcsolatban fontos kiemelni, hogy a nemzetközi konzorcium magasabb szakmai szintre emelte a projektmunkát, és a különböző intézmények szakemberei egymás tapasztalatait is sokban hasznosították.

Munkánk során sokrétű kutatási módszertárat alkalmaztunk, ami sokrétű és alapos eredményt hozott. Ennek segítségével indulhatott meg a további tervezési folyamat, mellyel a programba bevont időskorúak szabadidejének hasznos eltöltésére, továbbképzésére kerestük a legjobb és leghasznosabb formákat, témákat.

Örömünkre szolgált, hogy a helyi és a nemzetközi szakmai fórumok is hasznosították az eredményeinket, a projekt tapasztalatairól, eredményeiről többnyelvű kiadvány, tanulmánykötetek láttak napvilágot.

Jó gyakorlat

A pályázat jó példája annak, hogy a különböző kultúrájú és eltérő elvárásokkal rendelkező országok hogyan tudják összehangolni munkájukat, és hogyan lehet az eltérő körülményeket egy közös programba integrálni. A felnőttképzéssel foglalkozó szakemberek számára leszűrhető az a tapasztalat, hogy a felnőttképzés és az élethosszig tartó tanulás nem szűkíthető le az ún. aktív korosztályra, oktatásra és képzésre. Az idősebbeknek, már nyugdíjasoknak, nem aktív munkaerő-piaci szereplőknek is van rá igényük, tehát a felnőttképzés célkorosztálya kiterjeszthető és ki is kell terjeszteni.

TUMPEK András

BEVEZETÉS A MAGYAR NYELVBE SZEGEDEN

EILC kurzus a Szegedi Tudományegyetem Hungarológia Nemzetközi Oktatási Központjában

A Szegedi Tudományegyetem nemcsak Dél-Magyarország, de az egész magyarság egyik legnagyobb egyeteme: 11 kara és huszonnyolcezer diákja van. Nemzetközi kapcsolataink is szerteágazók, évente több száz Erasmus diák tanul itt, akiknek évközben is biztosítunk hungarológiai képzést. Sokuk már az előkészítő programnak is nyári egyetemünket választja.

A Szegedi Tudományegyetem Hungarológia és Közép-Európa Tanulmányok Nemzetközi Tanulmányi Központja 2002 óta rendezi meg minden év augusztusában hungarológiai nyári egyetemét, melynek keretében egy-két EILC kurzust is indítunk. Ez utóbbiak az Erasmus európai diákcsere program keretében hazánkba érkező diákokat készítik fel hosszabb, legalább fél éves tanulmányaikra, nyári egyetemünk viszont legalább középiskolai végzettséggel rendelkező, bármilyen korú érdeklődőnek kínál bevezetést a magyar nyelvbe, történelembe és kultúrába, mindezt komplex európai és közép-európai kontextusban bemutatva. Évente mintegy 40-50 diák tanul nálunk a világ 15-20 országából.

Hungarológiai képzésünk országosan egyedi sajátossága, hogy szervesen illeszkedik egy magyar diákokat hungarológia tanítására képző programba, így a külföldi diákok a magyarokkal közös órákon vesznek részt, és beilleszkedésük a lehető legtermészetesebb módon történik meg. Mindezt – kicsiben – a nyári egyetemen is gyakoroljuk: a délutáni nyelvórákat hungarológus diákjaink tartják, és ugyanők aktívan részt vesznek a szabadidős programokban is. Az angol nyelvű szakmai előadásokat az egyetem neves professzorai és oktatói tartják, a témák összeválogatásánál figyelembe vesszük a diákok egyedi igényeit is.

A különböző szinteken használt *Lépésenként magyarul* című komplex oktatócsomag saját fejlesztésünk, amelyet nagy összegű támogatással az EU Lingua programja szponzorált. A teljes oktatócsomag 2007 tavaszára készült el, így azóta már minden elemét (két nyelvkönyv, nyelvtani munkafüzet, CD-ROM és DVD anyagok, többnyelvű nyelvtani összefoglaló) fel tudjuk használni a tanításban.

A program hatása

Az általános Erasmus-kapcsolatokon túl néhány partneregyetemmel – Hamburg, Turku, Verona – szorosabban is együttműködünk, ezen intézmények részt vettek a *Lépésenként magyarul* oktatócsomag összeállításában, majd kipróbálásában is. Azóta is rendszeresen fogadunk diákokat nyári egyetemünkre a hungarológia iránt érdeklődő hallgatóik közül.

Elmondhatjuk, hogy a Nyári egyetem – és ezen belül az EILC kurzus – pozitívan járul hozzá a Szegedi Tudományegyetem nemzetközi kapcsolatainak fejlesztéséhez és hírnevének öregbítéséhez. Hallgatóink

Európán kívülről is egyre nagyobb számban jönnek: intézményes kapcsolataink vannak az Egyesült Államokban, Kanadában, Japánban, Dél-Koreában.

A projekt speciális hozadéka, hogy a hungarológiát tanuló magyar hallgatók a külföldi diákokkal való interakcióban azonnal tesztelhetik saját tudásukat, illetve természetes módon tanulják meg a hungarológia oktatásának módszertanát.

A Nyári Egyetem mint regionális projekt is jelentős. Része a Szegedi Nyár programsorozatnak, és figyelemre méltó, hogy a környező Romániából és Szerbiából is rendszeresen érkeznek diákok, miközben a szlovák és horvát résztvevők száma is egyre magasabb. Így elmondhatjuk, hogy a Hungarológia és Közép-Európa Tanulmányok Nemzetközi Oktatási Központ valóban egyre inkább hozzájárul a közép-európai identitás fejlesztéséhez is.

Összeállította:
PROF. SZŐNYI György Endre programigazgató és
BATA Ágnes programmenedzser

PÁLYÁZATAJÁNLÓ

Pályázatajánló

Az Európai Bizottság Egész életen át tartó tanulás programjának (LLP) célja, hogy hozzájáruljon az egész életen át tartó minőségi tanulás fejlesztéséhez, valamennyi korosztályt bevonva, elsősorban nemzetközi intézményi együttműködések és mobilitási programok segítségével. A program összes pályázattípusában előnyt élvez a készségek fejlesztése, az átfogó egész életen át tartó tanulási stratégiák kidolgozása és megvalósítása, valamint az innováció és kreativitás fejlesztését, elősegítését célzó tevékenységek.

A program széles kínálatából két olyan pályázattípust emelünk most ki, amelyek a régiós fejlesztésekben, együttműködésekben érintett szervezetek számára különösen érdekesek lehetnek.

Comenius Régió együttműködések

Kíváncsi rá, hogy milyen elvek mentén szervezik a közoktatást Európa egy másik országának városában, térségében? Szeretné megismerni, hogy milyen módszerekkel oktatnak mások, vagy szeretné átadni saját tapasztalatit? Szeretne a közoktatást érintő kérdésekben együttműködni egy másik ország valamely városával, térségével?

A Comenius Régió együttműködések olyan kétéves, kétoldalú együttműködések, melynek keretében két, az Egész életen át tartó tanulás programjában részt vevő ország egy-egy régiójának, térségének közoktatással foglalkozó hatósága nyújt be pályázatot valamilyen, a közoktatást érintő közös témában, és az együttműködésbe bevonnak partnerenként legalább egy térségi iskolát és egy más típusú intézményt. Az együttműködésbe bevont intézmény felnőttoktatással foglalkozó intézmény is lehet, amennyiben a választott közös téma, a kiírásnak megfelelően, a közoktatást érinti.

További információ:
www.tka.hu **»** Pályázatok **»** Egész életen át tartó tanulás program **»** Comenius **»** Pályázattípusok **»** Comenius Régió együttműködések
E-mailen vagy telefonon:
Szabó Csilla: csilla.szabo@tpf.hu, 06-1-237-1300

A partnertérség megtalálásához jelentős segítséget nyújtanak a programban részt vevő egyes országokban rendezendő partnerkereső szemináriumok. Egy-egy partnerség kialakításában ugyanakkor érdemes a települések, térségek élő nemzetközi kapcsolatait, pl. a testvérvárosi kapcsolatokat kihasználni, így, kihagyva a partnerkeresés feladatát, a már meglévő partnerrel előkészítő látogatás alkalmával lehet megtervezni a jövőbeli közös projektet. A Tempus Közalapítvány támogatást nyújt a szemináriumokon, illetve előkészítő látogatásokon való részvételhez az Előkészítő látogatás pályázattípus keretében.

Amennyiben partnert vagy témát keres, a következő oldalon találja a partnerkereső szemináriumok listáját:
www.tka hu **»** Pályázatok **»** Egész életen át tartó tanulás program **»** Comenius **»** Partnerkeresés (a listában külön jelölve, hogy mely szeminárium szól a Comenius Régió együttműködések iránt érdeklődőknek, a sor folyamatosan bővül)
E-mailen vagy telefonon:
Balogh Tamás: tamas.balogh@tpf.hu, 06-1-237-1300

Leonardo innovációtranszfer

A Leonardo innovációtranszfer pályázattípus célja, hogy a korábbi Leonardo da Vinci vagy más forrásokból megvalósult projektek, egyéb szakmai fejlesztések eredményeként létrejött jó gyakorlatok átvételét és beépítését támogassa a hazai szakképzési rendszerbe: megadja a lehetőséget a nemzetközi szakképzési intézményekben már megvalósított fejlesztések, termékek, jól működő gyakorlatok helyi igényeknek megfelelő adaptálására.

A projektekben részt vevő intézmények az innovációtranszfernek köszönhetően egyrészt új termékek, módszerek alkalmazásával gazdagodhatnak, másrészt maguk is lehetőséget kapnak arra, hogy megmutassák saját eredményeiket európai környezetben.

Az innovációtranszfer nemcsak a szakképző intézményeknek szóló lehetőség: nonprofit szervezetek, egyesületek, kutatóintézetek, vállalkozások számára is nyitott ez a pályázati forma. A szakképzés itt tágabb értelmezést nyer: minden olyan képzéstípus ide tartozik, amely az egyén foglalkoztathatóságát, munkaerő-piaci értékességét növeli; és ebbe a körbe tartoznak a szakképzésre orientáló programok, a nyelvi képzés; és a munkahelyi igényeknek megfelelő, a munkáltatók által kínált képzési programok is.

A partnerségi forma és a nemzetközi együttműködés új távlatokat nyithat meg bármilyen típusú intézmény életében. Egy-egy innovációtranszfer projektben többféle munkakultúrát, új szemléletmódokat ismerhetnek meg a résztvevők, alkalmuk nyílik más módszerek, megközelítések, technikai eszközök használatára úgy, hogy közben lehetőséget kapnak a megkezdett fejlesztés folytatására, bővítésére.

Az elmúlt évek során több sikeres, a szakképzési rendszert fejlesztéséhez hozzájáruló projekt valósult meg. A *Pannon Egyetem* az egészségturizmus területén működő vállalkozások alkalmazottainak készített naprakész, a fejlődő iparág kihívásait figyelembe vevő, az e-learning és a hagyományos oktatás eszközeit elegyítő több modulból álló képzési anyagot (*http://makingtourismwork.eu/moodle/index.php; www.m-t-w.eu*). A Prompt-G Számítástechnikai Oktatóközpont tanártovábbképző programja a hálózati tanulás eszközeinek és lehetőségeinek szakképzésben történő alkalmazását állította a projekt középpontjába (*http://tenegen.prompt.hu*). A folyamatban lévő projektek közül érdemes kiemelni a dabasi Kossuth Zsuzsanna Szakképző Iskola és Kollégium projektjét, amely a nemzetközi együttműködés keretében angol felsőoktatási és finn szakképző iskolával karöltve a 3 és 4 dimenziós technológiához kapcsolódó oktatási és képzési módszertan hazai bevezetését tűzte ki céljául (*www.4dsmile.eu*). A projekt bemutatkozása olyan jól sikerült, hogy a szakképző iskolák mellett egyetemek és főiskolák is érdeklődnek a lehetőség iránt. A kompetenciafejlesztés, kulcskompetenciák kialakítása területén más fejlesztések által elért eredmények „transzferálása", adaptálása több projekt témájában is visszaköszön.

További információ:

www.tka.hu **»** Pályázatok **»** Egész életen át tartó tanulás **»** Leonardo da Vinci **»** Pályázati formák **»** Innovációtranszfer

E-mailen vagy telefonon:

Levenda Judit judit.levenda@tpf.hu, 06-1-237-1300

TEMPUS KÖZALAPÍTVÁNY

Oktatás és kultúra
Egész életen át tartó tanulás
program

OKM

Oktatási és Kulturális Minisztérium